ИШОНЧ

Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси газетаси

ГАЗЕТА 1991 ЙИЛ 21 МАРТДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

26 январ сешанба 1999 йил №12 (659)

Ушбу сонда:

2 ЁШЛАР ҚАЛБИДА ҒУРУР

3 ФЕРМЕРЛИК АЁЛЛАРГА ҲАМ ЯРАШАДИ

4 СИРДАРЁДА ЧЕМПИОНЛАР КЎПАЯДИ

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 25 январ куни Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг ижрочи котиби Борис Березовскийни қабул қилди.

Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлиги доирасида кечаётган жараёнларга оид масалалар ушбу учрашувнинг бош мавзуи бўлди.

/ЎзА/

Ўтган йилни меҳнатда қувончли натижалар билан якунлаган Косонсой туманидаги «Тергачи» жамоа хўжалиги деҳқонлари яхшигина даромадга эришдилар. Хўжаликда деҳқончилик ортидан ўз оиласига қут-барака киритиб келаётганлардан бири, моҳир механизатор Ҳафизулло Пирматовдир. Эришилаётган меҳнат ютуқларида унинг ҳиссаси катта.

Б.ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

Наврўз байрамига ҳозирлик

Илк баҳорда юртимиз ўзгача тароват касб этиб, шаҳар ва қишлоқлар гўзаллашади. Айни шу фаслда умумхалқ байрами Наврўз айёми кенг нишонланади. Шуниси қувончлики, ҳар йили бу байрам ўзининг янги-янги қирраларини намоён этиб, азалий қадриятларимизни, халқимиз маънавиятини қайтадан кашф этади. Наврўз шарофати билан юртимизда бунёдкорлик, кенг кўламдаги ободонлаштириш ишлари янада авж олади.

Наврўз умумхалқ байрамига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш ташкилий қўмитасининг Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган мажлисида ана шу ҳақда гап борди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Ҳ.Кароматов бошқарди.

Мажлисда Вазирлар Маҳкамаси байрам ва юбилей тадбирларини ўтказиш дирекциясининг раҳбари Б.Шодиев, Маданият ишлари вазири Х.Жўраев мамлакатимизда умумхалқ байрамига тайёргарлик ишларининг бориши ҳақида ахборот бердилар. Пойтахтда ўтадиган асосий байрам томошасининг режаси тўғрисида сценарий муаллифи, Ўзбекистон халқ шоири А.Орипов ва байрам бош режиссёри, Ўзбекистон халқ артисти Р.Ҳамидовнинг маълумотлари тингланди. Шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси, пойтахт ва вилоятларда ўтадиган байрам тантаналарига тайёргарлик бўйича ҳам ахборотлар тингланди.

Мажлисда Наврўз байрамини чинакам миллий ва халқчил руҳда ўтишини таъминлаш лозимлиги қайд этилди ҳамда бу борада мутасадди вазирлик, идора ва ташкилотларга тегишли топшириқлар берилди.

Ташкилий қўмита мажлисида Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари А.Исаев, Тошкент шаҳар ҳокими К.Тўлаганов қатнашди.

/ЎзА/

Сатрларда жўшқин ҳаёт нафаси

ПЕНСИОНЕРЛАРГА МОДДИЙ ЁРДАМ

Ҳозирги кунда Фарғона вилояти электр тармоқларида 21 минг километрдан ортиқ электр узатиш линиялари ишлаб турибди. Бир суткада 12 миллион киловат соат электр қуввати истеъмолчиларга етказиб берилаяпти. Эътиборлиси шуки, корхона хўжаликларида халқ хўжалиги буюмларини ишлаб чиқариш, аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш кенгайиб бораяпти. Иқтисодий манфаатдорлик бор жойда ишлар юришаверади, амалда ишчи ва хизматчиларга ёрдам ва мадад кўрсатилади. Жумладан энергетика тизимида 20 йилдан ортиқ меҳнат қилган пенсионерларга бултур 2,5 миллион сўмлик ёрдам кўрсатилди. Қува шаҳрида трансформатор пунктлари ишга туширилганлиги қанчадан-қанча кўчаларни чароғон этди. Бу ишларда муҳандис Мўмин Султонов, электромонтер Рўзибой Раҳмонов, механизатор Маҳмуджон Эргашев ва бошқалар жонбозлик кўрсатишди.

А.ТЎХТАСИНОВ,
«Ишонч»нинг жамоатчи мухбири

БОЙ БЕРИЛГАН ИМКОНИЯТ

Пешку туманидаги Навоий номли жамоа хўжалиги ғаллакорлари бултур имконият даражасида ишлашмади. Шу боис даромаднинг ҳам тайини бўлмади. 67 оилавий пудратчилар билан тузилган шартномаларнинг кўпи бажарилмади. Гектаридан 45 центнердан ошириб хирмон кўтараман, деб ваъда берганларнинг айримлари ҳосилдорликни 10 центнерга ҳам етказмадилар. Бундайлар ернинг умрини зое кетказишяпти.

Хўжаликда юқори кўрсаткичга эришиш учун имконият мавжуд. Масалан, Темир Рамазонов, Анвар Темиров, Дилдора Расулова каби оилавий пудратчилар мавжуд имкониятлардан унумли фойдаланиб юқори кўрсаткичга эришдилар. Даромад ҳам шунга яраша бўлди. Бозор иммиллашни кечирмайди. Омилкор, тадбиркор ютади.

С.ҚОДИРОВ,
«Ишонч»нинг жамоатчи мухбири.

ҚИЗЛАРГУЛ ОПАНИНГ ГУЛЛАРИ

Нукусда Қизларгул опа Матмуродовани ташкилотчи, ишнинг кўзини биладиган тадбиркор, тажрибали қурувчи сифатида яхши билишади. Мана чорак асрдирки, Нукус шаҳрининг «Амударё» меҳмонхонаси қошидаги қарийб 1 гектар майдонни эгаллаган иссиқхона жамоасига етакчилик қилмоқда. Иссиқхона жамоаси Қизларгул опа бошчилигида ранг-ранг, турфа хил гулларни, лимон, мевали ва манзарали дарахт кўчатларини тайёрлаб, буюртмачиларга ўз вақтида етказиб бермоқдалар.

Улар ўтган йили яхши натижаларга эришдилар. Савдо нуқталари, соғлиқни сақлаш муассасалари, болалар боғчаларига 1,5 тонна лимон, кўплаб анвойи гуллар, дарахт кўчатлари тайёрлаб бериб, ярим миллион сўмлик соф фойда олди.

Бу йил ҳам дастлабки туркум гулларнинг савдога чиқарилиши қизғин бормоқда.

Мамлакатимизнинг мунис ва меҳрибон аёлларидан бири Қизларгул Матмуродова бошқараётган аҳил жамоа эл-юрт дастурхонини тўкин-сочин қилиш, ҳаётимизни гулларга буркашдек эзгу ишга бел боғлаган.

РУСТАМ ҚОСИМЖОНОВ ГАРРИ КАСПАРОВ БИЛАН БЕЛЛАШАДИ

Голландиянинг Вейк-ан-Зей шаҳрида ўтаётган шахмат бўйича турнирда олти тур ўйналди.

Ўзбекистонлик Рустам Қосимжонов олтинчи турда жаҳонда учинчи рейтингга эга бўлган россиялик гроссмейстер Владимир Крамник билан учрашди. Ўйин дуранг натижа билан тугади, бу эса шахматчимизнинг имкониятидан яққол далолатдир.

Еттинчи учрашув ўзбекистонлик шахматчи учун асосий ўйинлардан бири бўлади - у жаҳон чемпиони Гарри Каспаров билан куч синашади, жаҳон чемпиони оқ доналар билан ўйнайди.

/ЎзА/

Божхона назорати: масъулият ва самара

Республикамизнинг чегара вилояти ҳисобланган Тошкент вилоятида божхона назорати айниқса муҳим аҳамиятга эга. Шу боисдан ҳам кейинги вақтларда бу борада бирмунча ишлар амалга оширилди. Ўтган йили божхона постлари орқали қарийб 570 минг тонна турли юклар ўтказилди. Улар учун етти миллиард сўм миқдорида турли хилдаги бож тўловлари белгиланди ва деярли ҳаммаси ундириб олинди. Айни пайтда узунлиги 357 километр масофани ташкил этувчи Ўзбекистон-Қозоғистон чегарасида республикамиздаги энг йирик «Ғишт-кўприк» божхона мажмуи, 9 та стационар, 5 та божхона пункти ишлаб турибди. Тожикистон билан чегарадош ҳудудларда, шунингдек, Чирчиқ, Янгийўл, Олмалиқ, Бекобод каби йирик саноат марказларида ҳам ана шундай назорат масканлари фаолият кўрсатмоқда. Вазифа эса аниқ: чегарадан ўтаётган фуқаролар, транспорт воситалари ва уларнинг юкларини божхона назоратидан ўтказиш. Ўтган йили божхона қоидалари бузилишининг 3355 ҳолати аниқланиб, 119 та жиноят иши қўзғатилди, 2360 ҳолат бўйича маъмурий чора кўрилди. Ҳуқуқбузарликнинг 850 ҳолати эса тегишли чора кўриш учун судларга юборилди. Умумий қиймати 335 миллион сўмлик маҳсулот ноқонуний олиб ўтилаётгани учун давлат фойдасига мусодара қилинди.

Шунга қарамай сўнгги вақтларда товар-моддий бойликлар, хусусан, озиқ-овқат маҳсулотларини республикамиздан ташқарига ноқонуний равишда, божхона назоратини четлаб олиб чиқиб кетишга уриниш кўпайиб бормоқда. Шу боисдан божхона масканлари фаолияти кучайтирилмоқда. Қўшимча тезкор гуруҳлар ташкил этилди. Натижада 70 тоннага яқин дон ва гуруч, 11 тонна ун маҳсулотлари, 39 тоннага яқин сариёғ, 29 тоннадан зиёд ўсимлик ёғи, 398 бош чорва моллари ва бошқа умумий қиймати 49,3 миллион сўмлик товар-моддий бойликлар айланма йўллар орқали қўшни давлатга олиб чиқиб кетилаётганда ушлаб қолинди.

Афсуски, қўшни мамлакатларда озиқ-овқат маҳсулотлари тақчиллигидан фойдаланиб мўмай даромад ишлаб олишга уринаётган айрим «чаққон» кимсаларнинг ғайриқонуний фаолиятига бутунлай чек қўйиш имкони бўлмаяпти. Айни пайтда бу ишга божхоначилардан ташқари ҳуқуқ-тартибот идоралари, жамоатчилик вакиллари ҳам жалб этилган. Вилоят ички ишлар бошқармаси, ДАН масканлари ва кўчма постлари томонидан ўтган йили вилоят орқали республика ташқарисига озиқ-овқат маҳсулотларини қонунга хилоф равишда олиб чиқиб кетаётган 312 фуқаро ушланди. Улардан қарийб 60 миллион сўмлик товар-моддий бойликлар олиб қўйилди ва мусодара қилинди.

Вилоятда божхона назоратини тўлақонли ўрнатиш, чегарадаги барча айланма йўллар назоратга олинганига қарамай, тақиқланган озиқ-овқат маҳсулотлари ва бошқа товар-моддий бойликларни республикамиздан ташқарига ноқонуний олиб чиқиб кетиш ҳолларига бутунлай барҳам берилган деб бўлмайди. Албатта, бунинг бир қанча объектив сабаблари ҳам мавжуд. Масалан, Қозоғистон билан ёнма-ён Тошкент туманида иккита катта мол бозорининг жойлашгани кўплаб чорва молларининг ноқонуний олиб чиқиб кетилишига шароит яратиб бермоқда. Бу ердаги айрим хонадонлар эгаларининг ҳам шу хил қонунбузарликларга, эл ризқини қийишдек жиноятларга шерик бўлаётгани ҳам ачинарлидир. Бундай салбий ҳолатларга қарши курашаётган ҳуқуқ-тартибот идоралари фаолиятида эса изчиллик, ўзаро ҳамкорлик тўла йўлга қўйилаётгани йўқ.

Яқинда вилоят ҳокимлиги томонидан бу борадаги муаммоларни бартараф этиш, қатъий божхона назоратини таъминлаш, эл ризқини қийишга қаратилган салбий ҳолларга қарши кескин кураш чоралари белгилаб олинди. Божхона, ички ишлар идоралари, маҳаллий ҳокимликлар ва фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органлари зиммасидаги вазифаларга ойдинлик киритилди. Улар фаолиятини мувофиқлаштириб турувчи комиссия ишлай бошлади.

Мазкур комиссия ноқонуний олиб ўтиш пайтида мусодара этилган товар-моддий бойликлар реализациясига ҳам жиддий эътибор қаратмоқда. Чунки, шу пайтгача қонунбузарлардан олиб қўйилган бу моллар аксарият ҳолларда омборларда узоқ туриб қолаётган, тез бузилувчи озиқ-овқат маҳсулотлари истеъмолга яроқсиз бўлиб қолаётган эди. Комиссия мавжуд божхона масканларида зарур шароитларни яратиш, уларни таъмирлаш ва жиҳозлаш, уларга малакали ходимларни қўйиш масаласини ҳал этишга ҳам киришди. Зеро, вилоятда самарали божхона назоратини ўрнатишда булар жуда муҳимдир.

Неъмат ДУШАЕВ,
ЎзА мухбири

«Ишонч»га жавоб берадилар

ВАЗИФАСИДАН БЎШАТИЛДИ

- Бошқасини қўяверинг, уч йилдан буён оддий халатни ҳам янгисига алмаштиролмадик. Жиҳозлар эскириб, яроқсизланиб қолмоқда. Жуда бўлмагандан кейин энг зарур нарсаларни ўртада пул йиғиб, ўзимиз олдик...

Бу парча газетамизнинг ўтган йил 22декабр сонида чоп этилган «Иш ўрнига баҳона» сарлавҳали мақоладан олинди. Мақолада Арнасой, Пахтакор ва Зарбдор туманлари соғлиқни сақлаш тизимида ечимини кутаётган муаммолар тилга олинган эди. Куни кеча Жиззах вилояти соғлиқни сақлаш бошқармаси бошлиғи И.ЎРИНБОЕВ имзоси билан ушбу танқидга жавоб олдик. Унда шундай дейилади:

«Мақолада келтирилган фактларнинг тўғри эканлигини эътироф этамиз. Чиндан ҳам дори-дармон ва юмшоқ инвентарлар билан касалхоналарнинг таъминланиши талаб даражасида эмас. Шу билан бир қаторда Зарбдор ва Пахтакор туманларида 1 тадан «Дамас» ва 2 та УАЗ автомашинаси хизмат қилмоқда. Биринчи тиббий ёрдам учун дори-дармонлар етарли.

Касаба уюшмаларининг ишлари сусайиб кетганлиги мақолада адолатли танқид қилинган. Ушбу масала юзасидан ҳар иккала туман марказий касалхоналари жамоа ходимларининг умумий йиғилиши бўлиб ўтди. Пахтакор Соғлиқни сақлаш ходимлари Пахтакор туман касаба уюшма қўмитаси раиси А.Жабборов ўзига юклатилган ишларни сусайтириб юборганлиги учун умумий йиғилиш қарорига биноан эгаллаб турган лавозимидан озод этилди.

Мақолада тилга олинган яна бир муҳим масала - «Тез ёрдам»ни дори-дармон билан янада яхшироқ таъминлаш, даволаш бўйича бош шифокор муовинларига топширилди. Ушбу мақола вилоят тиббий-санитария коллегияси кенгашида ҳам муҳокама этилиб, вилоятдаги барча даволаш-профилактика муассасалари бош врачларига бундан буён мазкур камчиликларга йўл қўймаслик уқтирилди».

Ишчилар раҳбарга ишончсизлик билдиришди

ДЕБИТОРЛИК ҚАРЗИ

КОРХОНАНИ ФАЛАЖ ҲОЛАТИГА КЕЛТИРДИ

Халқаро йўналишлар бўйича қатнайдиган улкан машиналарни кўриб, завқингиз келади. Лекин уларни бошқаришга мана-ман деган ҳайдовчилар таклиф қилинишидан хабарингиз бўлмаса керак. Шунга яраша, автокорхона раҳбарлигига ҳам туманда энг обрўлилардан бири - Нажмиддин Азимов тайинланган эди. Анча вақтгача иши юришиб турди, бироқ омад четлаб боққан кезлар ҳам бўлди. Шундай кунларнинг бирида, яъни бундан тўрт йил аввал уни Сариосиё туманидаги 104-автокорхонага бошлиқ этиб тайинлашди. Бу ерда ҳам омад унга бир кулиб боқса, бошқа куни тескари қаради. Амалдаги йилнинг бошларига келиб эса, туман бўйича турли миш-мишлар тарқалди. Эмишки - раҳбар корхонани эплай олмаяпти, ишчиларга иш топиб беролмаяпти, машиналар носозлигидан йўлга чиқолмаяпти, ҳайдовчилар ойлик маошларини олишолмаяпти...

Ўзингиздан қолар гап йўқ. Одамни турли йўллар билан синовдан ўтказиш мумкин. Масалан, дейлик, деҳқонни - экиш-йиғишда, савдогарни - ҳисоб-китобда, дўстни - ишинг тушганида, бойни - саховатда, қариндошни бошингга ташвиш тушганида ва ҳоказоларда имтиҳондан ўтказиб кўриш мумкин. Лекин, раҳбарни-чи? Буни бир сўз билан тушунтириш қийин. Бизнингча, бошлиқнинг қандай ишлаётганлигини баҳолашнинг биргина йўли бор. У ҳам бўлса - ишчилар тўғрисида жон куйдириш, улар деб яшаш ва меҳнат қилишдир. Кейинги пайтда Н.Азимовда ана шундай хислатлар етишмагани сабабли ҳам у ҳақда турли миш-мишлар юриб қолди. Ҳар ҳолда шудгорда қуйруқ бесабаб пайдо бўлиб қолмаганидек, бу миш-мишларнинг замирида ҳақиқат ётгани маълум бўлди. Ишчилар йиғилишиб, унга ишончсизлик билдиришди. Ўз этига ўзи қовурилган раҳбар ўйлаб кўриш учун уч кун муҳлат сўради. Тўртинчи куни у ишдан бўшашини расман маълум қилди. Кетаётиб, ҳеч ким билан хайрлашмади. Ҳайдовчилар ҳам хижолатпазликка тушишмади...

Нега шундай бўлганини сал кейинроқ билиб олдик. Бўрноғи йили кўпчилик қатори ушбу жамоа ҳам ҳиссадорлик жамиятига айлантирилиб, Устав фонди 18.7 миллион сўм қилиб белгиланган. 26 фоиз акция жамоа ихтиёрида қолдирилган. Аммо уларни сотиш жуда қийин кечган. Тўғрироғи, акцияларнинг қийматини иш ҳақидан чегириб қолинаверган. Ваҳоланки, қимматли қоғозлар сотишнинг бундай йўли маън этилганлиги ҳаммага маълум. Эркин сотувга ва чет эл сармоядорларга сотилиши мўлжалланган 49 фоиз қимматли қоғозлар эса жойида қимирламай туриб қолди.

Уларни сотишдан мақсад корхонада мулкчилик шаклини ўзгартириб, жамоа аъзоларининг манфаатдорлигини ошириш, қисқаси, ишларни равон йўлга солиб юборишдан иборат эди. Олдинги йиллар тафсилотига тўхталмасдан фақат, бултурги йилдаги айрим кўрсаткичлар ҳақида фикр юритсак.

Тўққиз ойлик ҳисоб-китобларга қараганда, жамоа 2,5 миллион сўм соф фойда кўрган. Аммо, худди шу давр ичида корхонанинг 17.4 миллион сўмлик дебиторлик қарзлари бўлган. Аллакимларнинг киссасида юрган пулни ўзиники деб хаёл қилиш ва шу тариқа даромадни харажатдан кўпайтириш ҳақиқий тадбиркорларнинг иши эмас. Тўғри, қоғозда соф фойда бор, аммо ундан фойдаланиб бўлмайди.

Бозор муносабатлари шароитида эса насиябозлик билан хўжаликни юритиб бўлмайди. Боз устига дебиторлик қарзлар орқасида нохуш оқибатлар йўқ, деб кафолат бериб бўлмайди... Бу ерда ҳам дебиторлик қарзларининг кўпайиб кетганлиги корхонанинг асосий бўғинларини фалаж ҳолатига келтириб қўйди.

Эътибор қилинг: бултур жамоа зиммасидаги вазифаларни муваффақиятли бажариш учун 253 та турли кувватга эга аккумулятор олиши керак эди. Аслида эса елиб-югуриб атиги 7 тагина аккумулятор сотиб олишди, холос. Сотувда улар кўп, аммо текинга ҳеч қаерда йўқ. Режалаштирилган яна саккиз юздан зиёд резина шина сотиб олиниши керак эди. Аслида эса бу масаладаги таъминот 10 фоиздан нарига ўта олмади. Сабаби битта - пул йўқ!

Ажабланарли жойи шундаки, ўтган йили биронта эҳтиёт қисм сотиб олинмаган. Зарур бўлиб қолганда бир машинани тўхтатиб, эҳтиёт қисмини иккинчисига олиб қўйиб кетаверишган. Орадан бир ҳафта ўтгач, ҳалиги машина ҳам тўхташга мажбур бўлган. Ана шу тариқа автокорхонанинг катта ҳовлиси юк машиналарининг қабристонига айланиб борган. Бу ерда келбатли машиналарнинг қуруқ савлати турибди, холос. Уларни тиклаб, йўлга чиқаришнинг ҳам мутлақо иложи йўқ. Чунки, бу машиналардан бугун битта эҳтиёт қисм олинса, эртага иккинчиси ечилади. Кун кетидан кун келади, инсоннинг эса эҳтиёжи тугамайди, қарабсизки, бир пайт зинғиллаб юриб турган машинанинг ... лоши қолади.

Автокорхонада 110 та юк машинаси бор. Аммо уларнинг лоақал ўнтасини ҳам тўла қувват билан ишлатиб бўлмайди: «эгарланган от»дай турганларининг ҳам қайсидир эҳтиёт қисми йўқ.

Бу ерда жами 365 нафар киши ишлайди. Лекин уларнинг 128 нафари ўз ҳисобидан мажбурий таътилга чиқариб юборилган. Бултур жамоа аъзоларининг ўртача ойлик иш ҳақи икки минг сўм атрофида бўлганининг сабабини энди тушунтиролган бўлсак керак.

Бултурги йилнинг ўн бир ойида жамоа аъзоларига 8 миллион сўм иш ҳақи ҳисобланди. 4миллиондан ортиқ пул шу мақсадлар учун тарқатилди. Қолган иш ҳақининг 2 миллион сўми эса акциялар учун чегириб қолинди. Бериладиган маошлар ҳисобидан 1 миллион 333 минг сўмлик пахта ёғи ва совун тарқатилди. Натижада корхона маъмурияти декабрнинг бошига келиб иш ҳақидан 505 минг сўм қарздор бўлиб қолди. Бош ҳисобчи Абдуалим Саидовнинг таъкидлашича, ушбу маблағ жамоа аъзоларининг ўртача бир ойлик маошига тенг экан.

- Ўзингиз сўнгги марта қачон маош олган эдингиз?,-сўраймиз ундан.

- Бундан беш ой олдин.

- Унда рўзғорни қандай тебратаяпсиз?

- Қайнотам билан бирга тураман. Уларнинг нафақасини бир амаллаяпмиз...

Кейин Сатторқул Норов билан гаплашиб қолдик. Шу ерда 35 йил ишлаб, бултур баҳорда нафақага чиққан экан. Ҳисоб-китоб чоғида у кишининг корхонада 29 минг сўм иш ҳақи бўлган. Аммо пул йўқлиги сабабли... Хуллас, ўтган ойлар мобайнида Сатторқул ака қатнаб-қатнаб 17 минг сўмини олган. Қолгани ҳали ҳанузгача насия бўлиб турибди.

Албатта, бу ерда гап раҳбарнинг, мутасадди мутахассисларнинг масъулиятсизлиги тўғрисида кетмоқда. Бўлмаса Сатторқул акага ўхшаганлар бунчалик хўрланмас эди!

Биз корхонага борган кунимизда жорий йилнинг бир ҳафтаси ўтган эди. Аммо шу куни биронта юк машинаси йўлга чиқмади. Эртасига ҳам шундай бўлди. Одам кўзларига ишонмайди: катта автожамоа. Дарвозалар ланг очиқ. Лекин биронта юк машинаси юмуш билан на ташқарига чиқади ва на ичкарига киради. Ҳамма ёқ жим-жит! Бундай сукунатдан ваҳимага тушасан, киши...

Директор ўринбосари, айни ўша кунлари бевосита раҳбар бўлиб турган Абдумалик Тўраевдан бундай кўнгилсиз манзарага нисбатан муносабатини билгимиз келди.

- Битта яримтаси насияга машина сўраб келди, лекин бермадик,-дейди у.

Айтишларича, мутахассислардан Ҳазратқул Холбобоев 13,3 миллион сўмлик дебиторлик қарзни ундириш учун хўжалик судига мурожаат қилиб юрган экан. Аммо, бож пули тўлаш учун пул йўқ.

Энди бу ёғи нима бўлади? Кўп сонли ишчиларнинг аҳволи қандай кечади, борган сари чигаллашаётган муаммоларни ким ҳал қилади? Буни- энг катта ҳакам - вақт кўрсатади. Лекин ана шу вақтни тезлаштириш туман ҳокимлигига боғлиқ эканлигини эслатиб ўтиш ҳам биз учун фарздир.

Р.ТОЖИДДИНОВ,
А.МАННОПОВ.

Касаба уюшмалари муаммолари

АЙЛАНМА МАБЛАҒЛАРСИЗ ИШЛАШ
сабаблари ва сабоқлари

Республикамизда янги иқтисодий шароитларга ўтилиши янгича меҳнат муносабатларини юзага келтирмоқда. Демакки, касаба уюшмалар ҳаётида ҳам муҳим ўзгаришлар содир бўлмоқда. Жойларда битимлар, жамоа шартномалари тузилмоқда. Бутун жамоалар корхона, ташкилот, турли муассасалар билан бундай ҳужжатларни ташкил этишни касаба уюшмалари зиммасига юкламоқда. Масъулиятни яхши тушунган республика тармоқ касаба уюшмалари ҳам асосий эътиборни меҳнаткашларни ижтимоий - иқтисодий ва ҳуқуқий ҳимоялашга қаратмоқда. Шубҳасиз, мазкур ҳимоянинг асосида касаба уюшмалари Марказий қўмитасининг тармоқлар билан тузаётган битимлари ва жойлардаги жамоа шартномалари туради.

Тармоқ касаба уюшмаси ўзининг ҳимоя фаолиятини амалга оширар экан, иш берувчи билан музокараларда битим ва жамоа шартномалари орқали ходимлар учун катта ҳимоя тадбирларини ишлаб чиқмоқда. Шу жумладан, қонунчиликда кўрсатилган имтиёз ва кафолатларга нисбатан қўшимча ва оширилган ҳимоялар яратмоқда. Бу ҳақда жуда кўп мисоллар келтириш мумкин. Масалан, 1996-1998 йиллар битимлари ва жамоа шартномаларида барча ходимлар учун асосий меҳнат таътили 18 иш кунидан кўп қилиб белгиланган. Корхоналарда бир кундан етти кунгача қўшимча таътиллар жорий этилган. Шунингдек, тармоқ ходимлари учун меҳнатга ҳақ тўлаш энг кам миқдори қонунда кўрсатилганидан кўпроқ қилиб белгиланган. Оғир, зарарли меҳнат шароитларида ишловчилар маошларига товон пуллар қўшилган, пенсияга яқин ёшдаги ходимларни ишдан бўшатмаслик ҳимояси белгиланган. Ишлаб чиқаришда шикастланган ишчи-хизматчиларга, боқувчисини йўқотган оилаларга бир йўла нафақа миқдорлари анча оширилган.

Умуман, битимларда ҳимоя воситаларига алоҳида эътибор берилмоқда. Ўтган йилнинг ярим йиллигида ҳар бир ишчи-хизматчига ижтимоий-иқтисодий ёрдам бериш учун сарфлар Тошкент вилоятида 3580 сўмни, Бухоро вилоятида 4810 сўмни, Тошкент шаҳрида 5973 сўмни, Наманган вилоятида 10047 сўмни, «Қизилқумцемент» кичик корхонаси ҳиссадорлик жамиятида 14870 сўмни ташкил этди.

Тармоғимизда 1998 йилда санаторий, санаторий-профилакторий, пансионатлар ва дам олиш уйларида 12 минг нафардан кўп ишчи-хизматчилар ва уларнинг оила аъзолари соғломлантирилди ва дам олдирилди. Шунингдек, ўтган йили болаларни соғломлаштириш оромгоҳларида 12 мингга яқин кичкинтойлар ёзги таътилни ўтказдилар.

Тармоқ битимлари ва жамоа шартномаларининг бажарилишини таъминлаб бориш ва умуман меҳнаткашларни ижтимоий-иқтисодий ва ҳуқуқий манфаатларини ҳимоя қилиш касаба уюшмалари Марказий қўмитаси ва унинг қуйи ташкилотлари эътиборида бўлмоқда. Мунтазам равишда пленумларда, раёсатларда кўриб чиқилмоқда. Камчиликларга нисбатан муросасиз бўлинмоқда. Текширув натижалари шуни кўрсатмоқдаки, кўпгина касаба уюшмалари меҳнаткашлар манфаатларини ҳимоя қилишда катта ташкилотчилик қобилиятларини намоён қилмоқдалар. Лекин кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, ҳамма жойда ҳам бу борада тузилган тадбирлар тўла амалга ошириляпти, деб бўлмайди.

Бир қатор жойларда бажарилган қурилиш-монтаж ишлари ва юборилган бинокорлик материаллари учун ўз вақтида ҳисоб-китоб қилинмаяпти. 1998 йил 1 декабрга тармоқда дебиторлик қарздорлиги 6 миллиард сўмдан кўпроқни ташкил этди. Хўш, уни қандай таҳлил этиш ёки оқибатлари ҳақида нима дейиш мумкин? Бу демак, кўпгина корхоналар айланма маблағларсиз ишламоқдалар ва картотекага тушиб қолганлар. Шунинг учун ўз вақтида ишчи-хизматчиларга иш ҳақини бера олмаяптилар, ишлаб чиқаришда шикастланганларга зарур миқдордаги пулларни тўлолмаяптилар, ўз вақтида янги технологиядаги асбоб-ускуналар, машина ва механизмлар сотиб ололмаяптилар, шунингдек, ижтимоий ҳимоя ҳам орқада қолмоқда. Чунончи, зарур миқдорда махсус иш кийимлари ва якка ҳимоя воситалари учун маблағлар етишмаяпти. Оғир ва зарарли шароитда ишловчиларга сут маҳсулотлари сотиб олиш учун пул етишмайди.

Тўғри, кўпгина жойларда кейинги вақтларда иш ҳақидан қарздорлик бироз камайди. Лекин 1998 йилнинг декабрида бу борадаги қарздорлик бир миллиард сўмдан кўплиги ташвишга солмоқда. Хўжалик органлари ва касаба уюшма қўмиталари бу борада тинмай ишламас эканлар, камчиликларни бартараф этиш қийин бўлади.

Қайси корхона ва ташкилотга борманг меҳнат муҳофазаси бўйича муайян ишлар қилинаётганининг гувоҳи бўласиз. Лекин бу борада камчиликлар кўплигини тан олмасдан илож йўқ. Тармоқда ўзининг меъёрий муддатларини ўтаб бўлган, маънавий эскирган қурилиш машина-механизмлари, транспортлар, технологик ускуналар талай. Демак, ишчи-хизматчилар меҳнат муҳофазаси бўйича қилинадиган ишлар жуда кўп.

Иш жойларини аттестациядан ўтказиш энг муҳим ишларимиздан биридир. Бу иш бажарилмас экан, бахтсиз воқеаларнинг содир бўлиши турган гап. Аввало ўз вақтида иш жойларини аттестациядан ўтказилмаслигининг ўзи қонунбузарликдир, иккинчидан ишчи-хизматчиларни ноқулай иш шароитида ишлаётганлари учун тегишли қўшимча меҳнат таътилидан маҳрум қилади, учинчидан эса маълум тоифада ишловчи ишчи-хизматчиларнинг пенсияга чиқишларида имтиёзлардан маҳрум этади.

Корхона раҳбарларининг масъулиятсизликлари, касаба уюшмалари қўмиталарининг бефарқ қарашлари туфайли ишлаб чиқаришда шикастланган ишчи-хизматчиларга ўз вақтида тўловлар берилмаётганлиги сир эмас. Бу билан меҳнаткашларнинг манфаатларига зид иш тутилмоқда. Мана бир мисол: «Тошмахсуспардозқурилиш» ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси М.Хошимов бир йилдан ошдики, 45-қурилиш бошқармаси ишчилари Л.Златогурская ва А.Мирошникларга ногиронлик нафақаларини тўлаш масаласини ҳал этмаяпти. Маъмурият ишни чўзиб юборганлиги туфайли даъвогарлар Тошкент шаҳар Улуғбек тумани судига мурожаат этдилар. Суд даъвони қониқтириш ҳақида қарор чиқарди ва муддат чўзиб юборилганлиги ҳамда маънавий зарар учун бир йўла нафақа миқдори бир ярим бараварга оширилди. Бу воқеада касаба уюшма қўмитасининг ҳам айби бор. У бошқарув раисидан тўловларни ўз вақтида берилишини талаб қилолмаган.

Яна бир мисолни айтиб ўтиш ўринлидир: «Хоразмқурилиш» ҳиссадорлик жамияти ҳам қийин молиявий аҳволда. Бу ерда ҳам ишлаб чиқаришда шикастланган иккинчи гуруҳ ногирони Б.Худойбердиевга бир йўла нафақа берилиши керак эди. Тўғри, бу пулни топиш осон бўлмади. Лекин касаба уюшма қўмитаси талабчанлиги ва маъмуриятнинг бу талабга тўғри ёндошиши сабабли бир ойнинг ичида шунча маблағ топилди ва эгасига берилди.

Шуни таъкидлаш керакки, меҳнаткашларни ижтимоий ҳимоялаш бўйича кўп масалаларни ҳал қилиш корхонанинг моддий аҳволига кўп даражада боғлиқ. Буни тушуниш қийин эмас. Лекин меҳнаткашларнинг қонуний ҳуқуқларини камситиш ва имтиёзларини бермаслик тўғри эмас. Айрим корхоналарда иш берувчининг ташаббуси билан қонунга хилоф равишда ишдан бўшатилади, белгиланганидан кўп даромад солиқлари олиб қолинади, таътил кунлари гоҳида кўп, гоҳида оз берилади.

Меҳнаткашлар ҳақ-ҳуқуқларининг бундай бузилишига сабаблардан яна бири касаба уюшма қўмиталари томонидан назоратнинг етишмаслигидир. Шу билан бир қаторда айрим жойларда касаба уюшма етакчилари ва фаоллари билим даражаси шу куннинг талабларига жавоб бермайди. Демак, жойларда касаба уюшма фаоллари ўқувини яхши йўлга қўйишимиз керак. Токи улар қонунларни, тегишли меъёрий ҳужжатларни яхши билсинлар. Тўғри, касаба уюшмаси Марказий қўмитаси жойларда касаба уюшма ташкилотлари ходимларини жамоатчилик асосида ўқувини ташкил этиш ишларини олиб бормоқда. Лекин улар ҳам талабдан бирмунча орқада қолмоқда. Бир қатор касаба уюшма қўмиталарида фаоллар ўқувга яхши жалб этилмаяпти.

Шуни яна бир бор таъкидлашимиз керакки, қонунлар, меҳнаткашларнинг меҳнат ҳуқуқлари ва кафолатларини дуруст билмайдиган ходим ҳеч қачон ишчи ва хизматчилар ижтимоий-иқтисодий ҳимоясини яхши ташкил этишга қодир бўлолмайди.

Бу йил касаба уюшма ташкилотларида ҳисобот ва сайловлар бўлиб ўтади. Шунинг учун ҳам юқорида таъкидланганидек, бутун масалаларни кенг таҳлил қилишимиз, илғор тажрибаларни қўллашимиз, тегишли хулосалар чиқариб олишимиз зарур.

Ш.ЁҚУБОВ,
республика қурилиш ва қурилиш ашёлари ходимлари касаба уюшмаси Марказий қўмитасининг раиси.

Халқ таълими ва ижтимоий ҳимоя

ЁШЛАР ҚАЛБИДА ҒУРУР

Тиббиёт, риёзиёт, астрономия каби фанларга асос солган, улкан кашфиётлар қилган буюк Беруний, Ибн Сино, Улуғбек, Ал-Фарғоний каби алломаларнинг авлодлари эканлигимиздан ҳар қанча фахрлансак арзийди. Ҳозирги кунда мамлакатимиз ёшларининг илм чўққиларини эгаллашлари учун беқиёс имкониятлар яратилган.

Вазирлар Маҳкамасининг 1998 йил сентябрда бўлиб ўтган мажлисида Президентимиз ёшлар камолоти масаласига алоҳида эътибор бериб, мактаб ва маориф ишларини яхшилаш борасидаги вазифаларни аниқ-равшан белгилаб бердилар. «Соғлом авлод» дастури, «Таълим тўғрисида»ги Қонун ва «Кадрлар тайёрлашнинг миллий дастури» талабларини бажариш мақсадида республикамизнинг ҳар бир туман ва қишлоқларида, шаҳарларида академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларини ташкил қилишга киришилди. Буларнинг барчаси босқичма-босқич рўёбга чиқарилаяпти.

Хўш, таълим-тарбия ва маорифнинг янги тизимга ўтишида Тойлоқ туманида қандай тадбирлар амалга оширилаяпти?

Туманимизда 52 та мактаб мавжуд бўлиб, афсуски уларнинг 60 фоизи мослаштирилган биноларда жойлашган. Вилоят марказига туташ тумандаги бундай аҳволнинг сабаблари нимада?

Шўролар салтанати даврида мактаб қуриш, ўқувчиларга чуқур билим бериш ишлари оқсагани юқоридаги ҳолатнинг сабабларидан бири десак хато қилмаймиз. Эндиликда Мустақиллик шарофати билан халқ таълимининг барча соҳаси - мактаб ва болалар боғчаларида таълим-тарбия ишлари янгича талаблар асосида ташкил этиляпти. Туманда кейинги 3 йил ичида 4 та мактаб учун янги бино қурилиб, ишга туширилди. Айни кунларда яна 4 та мактаб биноси бунёд этиляпти. Таълим жараёнини компьютерлаштириш билан биргаликда Халқ таълими вазирлиги тавсияси билан мактабларда 23 фан бўйича тажриба-синов майдончалари ташкил этилди. Ўқитувчиларнинг ишга муносабати, ўқувчиларнинг қизиқиши, жамоатчиликнинг мактабга бўлган муносабати тубдан ўзгармоқда. Бунинг яна бир муҳим сабаби бор. 1997 йил сентябридан бошлаб ҳар ойнинг учинчи сешанбаси туманда «Таълим куни» деб эълон қилинган. Шу куни туман ва ташкилотлар раҳбарлари ўзларига бириктирилган мактабларга бориб учрашувлар, мулоқотлар ўтказадилар. Энг асосийси бу учрашувлар натижасида мактабнинг бирор муаммосини ҳал этишга эришилади.

Мактаб, маорифни қўллаб-қувватлаш соҳасида туманда яна бир ибратли тадбирга қўл урилди. Ғалладан бўшаган майдонлардан ҳар мактабга бир гектар, ҳар бир ўқитувчи оиласи эҳтиёжига яраша ер ажратилади. Бу ижтимоий ҳимояни кучайтиришда, моддий кўмак беришда жуда қўл келаяпти. Лекин шунга қарамасдан, мактабларимизнинг моддий-техника базаси янада мустаҳкамланишга муҳтожлигини яширмаслик зарур.

Шу ўринда айтиб ўтиш лозимки, бугунги кунда иқтидорли ўқувчилар ҳукуматимиз томонидан ҳам, турли жамғармалар томонидан ҳам қўллаб-қувватланаяпти. Бугунги кунда туманимиздан бир ўқувчи АҚШда таҳсил кўрмоқда.

Я.ҲАМДАМОВ,
Тойлоқ туман халқ таълими бўлими мудири.

OLAMDA NIMA GAP

В И Л Н Ю С. Литва президенти Валдас Адамкус амалий ташриф билан Францияга келди. Ташриф давомида у Франция Президенти Жак Ширак, сенат ҳамда миллий ассамблея раҳбарлари билан учрашади. Музокараларда икки мамлакатнинг ҳамкорлик алоқалари ва Литванинг Европа Иттифоқи ҳамда НАТОга аъзолиги билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинади.

В.Адамкус сафарнинг иккинчи кунида Страсбургга бориб, Европа кенгаши Бош котиби Даниел Таршис билан учрашади ва Европа кенгаши парламентлар ассамблеяси сессиясида нутқ сўзлайди.

Литва Президенти Франция сафаридан сўнг Белгияга ҳам ташриф буюради.

* * *

Б Р Ю С С Е Л. Белгияда Европа Иттифоқига аъзо давлатлар ташқи ишлар вазирларининг учрашуви бошланди. Унда жорий йилнинг 18 февралига мўлжалланган ЕИ-Россия саммитига тайёргарлик, Косово воқеалари, ЕИга янги аъзоларни қабул қилиш, шунингдек, ташкилотнинг 2000 йил учун кун тартиби дастурини ишлаб чиқиш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинади.

* * *

С И Д Н Е Й. Дунёнинг 25 мамлакати вакилларидан иборат тадқиқотчилар гуруҳи Антарктидага йўл олди. Улар «абадий музликлар ватани» муаммоларига бағишланган халқаро анжуманда иштирок этиш учун АҚШнинг ушбу қитъадаги Мак-Мердо станциясига ташриф буюради. Тадбирда иштирокчилар Антарктида экологияси ҳамда иқлимининг ўзгариши, қитъанинг денгиз заҳираларидан фойдаланиш ва уларни браконерлардан муҳофаза қилиш билан боғлиқ масалаларига эътибор қаратади.

* * *

К И Е В. Буюк Британия ҳукумати «Кнов Хов» жамғармаси дастури доирасида Украинага 30 миллион АҚШ доллари миқдорида маблағ ажратишга қарор қилди.

Жамғарма дастурида кўрсатилишича, бу маблағ қишлоқ хўжалиги ва қайта ишлаш саноатини ривожлантириш, атроф муҳитни муҳофаза қилиш, энергетика, ижтимоий ҳимоя, шунингдек, кичик ва ўрта тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш учун сарфланади. Буюк Британиянинг мазкур жамғармаси Марказий ҳамда Шарқий Европа мамлакатларига демократик ислоҳотлар ўтказиш ва бозор иқтисодига ўтишда кўмаклашиш мақсадида 1990 йилда ташкил қилинган.

* * *

С Я Н Г А Н. Гонконг полиция маҳкамаси ходимлари Ҳиндистон, Покистон ва айрим Африка мамлакатларидан оролга ноқонуний равишда кириб келган 35 нафар муҳожирни ҳибсга олди.

Маҳаллий радионинг хабар беришича, қурувчилар ётоқхоналарида яшовчи 600 нафарга яқин хорижий фуқаронинг ҳужжатлари текширувдан ўтказилган. Натижада 26 нафар эркак ва 9 аёл ҳужжатсиз ёки қалбаки паспорт билан яшаётгани аниқланган. Улар яқин кунларда ўз ватанларига қайтариб юборилади.

* * *

П Е К И Н. Хитойда мансабдор шахсларнинг қонунбузарликларига қарши кескин чоралар кўрилмоқда. Ғуандун вилоятидаги нефтни қайта ишлаш заводи директорининг ўринбосари Юан Манчжун «қора олтин» контрабандаси билан шуғуллангани учун саккиз йилга озодликдан маҳрум этилди. Шунингдек, суд айбдорга 15 миллион юан /1,8 миллион АҚШ долларига тенг/ миқдорида жарима ҳам солди.

Хитой жанубида «Гуандуннинг нефт қироли» деган ном билан машҳур бўлган икки мансабдор Го Цзайфу ва Го Ганфу эса тергов органлари томонидан қидирилмоқда.

* * *

Н А Й Р О Б И. Анголада ҳукумат қўшинлари билан мухолифатдаги қуролли тузилмалар ўртасидаги тўқнашувлар ҳамон давом этаётир. Куни кеча Сауримо ва Луэна шаҳарларини боғловчи автомобил йўлида «Унита» исёнчи гуруҳлари ҳарбийлар кетаётган икки автомобилни ўққа тутди. Натижада 30 дан ортиқ ҳарбий ҳалок бўлди.

Анголанинг шарқий вилоятларидаги баъзи туманлар ҳамон исёнчилар назорати остида қолаётир. Маълумки, ўтган декабр ойида мамлакатда фуқаролар уруши қайта бошлангач, вазият янада кескинлашиб кетди.

Ангола ҳукумати Замбия, Руанда, Уганда, Буркина-Фасо ва Того давлатларини «Унита» исёнчиларига кўмак бераётганликда айбламоқда.

* * *

Т О К И О. Япония Бош вазири Кэйдзо Обути Шимолий Корея раҳбариятини Пхеньяндан 100 километр узоқликда жойлашган ерости иншоотини текширишга рухсат беришга чақирди. АҚШ, Япония ва Жанубий Корея ҳукуматлари вакилларининг фикрича, бу иншоотда ядро қуроли яратиш бўйича иш олиб борилаётган бўлиши мумкин.

Маълумки, яқинда Женевада бўлиб ўтган АҚШ-КХДР музокаралари Шимолий Кореянинг ерости иншоотларини халқаро назоратчилар томонидан текшириш масаласида бирор бир ижобий натижага олиб келмаган эди.

/ЎзА/

OLAMDA NIMA GAP

МИРИШКОР ТАШАББУСИ

Зарбдор тумани хўжаликларида 600 гектардан зиёд боғлар бўлиб, туманда меваларни қайта ишлаш корхонаси йўқлиги сабабли ҳар йили етиштириладиган мўл ҳосилнинг бир қисми нобуд бўларди.

Таниқли тадбиркор Яшин Абдуллаев бу йилдан бошлаб ана шу нобудгарчиликка барҳам берадиган бўлди. У яқинда давлатдан олган 300 минг доллар кредитини сарфлаб, Германиянинг «Тиссе» фирмасидан соатига минг шиша шарбат, 200 шартли банка повидло ишлаб чиқарадиган дастгоҳ ва ускуналар сотиб олди.

Тадбиркор ўз кичик корхонасини Наврўз байрамигача ишга туширмоқчи.

Ж. КЕЛДИЁРОВ

Самарқандда Ҳамид Олимжон номидаги вилоят мусиқа драма театри солисти Баҳодир Жўрабоев ижоди билан таниш бўлмаганлар жуда кам бўлса керак. Уни ҳақли равишда ўзбек балетининг қалдирғоч ижодкорларидан деб аташ мумкин.

Баҳодир Жўрабоев ижоди халқаро миқёсдаги нуфузли конкурсларда ҳам ўзининг муносиб баҳосини олган. У ўз ижроси билан Италия кинофестивали лауреати, Венеция кинофестивали мукофоти соҳиби бўлган.

Айни дамларда санъат устаси ўзининг жонажон театрида фаолият кўрсатиш билан бир қаторда Самарқанддаги иккита мактабда балет синфлари очиб, болаларга балетдан илк сабоқларини бериш ташаббуси билан банд.

Суратда: Б.Жўрабоев Самарқанд вилоят мусиқали драма театри ёш санъаткорлари билан машғулот пайтида.

Т.НОРҚУЛОВ (ЎзА) олган сурат.

Қонун ижроси билан кучли

МАҲАЛЛА - КАТТА МАКТАБ

Халқимизда Ватан маҳалладан бошланади, деган нақл бор. Бу бежиз айтилмаган. Бугунга келиб маҳаллаларнинг инсонни камолотга етказиш, ижтимоий ҳимоялаш борасидаги роли ошди. Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси Бухоро вилояти бўлимининг раиси И. Жумаев мухбиримизга шу хусусда сўзлаб берди.

Инсон маҳалланинг том маънодаги аъзоси сифатида улғаяди. У айнан шу ерда тарбия топади, умуминсоний қадриятлар қадрига етади, миллий анъаналарни ва расм-русумларни улуғлашни, уларни ҳурмат қилишни ўрганади.

Ўзбекистон Республикаси фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш тўғрисидаги Қонунининг эълон қилиниши, Республика «Маҳалла» хайрия жамғармаси ҳамда унинг вилоят, шаҳар ва туманлардаги бўлимлари ташкил этилиши юртимизнинг ижтимоий-иқтисодий ҳаётида маҳаллаларнинг алоҳида ўрин тутишини исботлаб турибди.

Вилоятимизда 237 та маҳалла ва 121 та қишлоқ фуқаролар йиғинлари фаолият кўрсатмоқда. Шуни мамнуният билан таъкидлаб ўтмоқчимизки, кўпчилик маҳалла фуқаролар йиғинларида янгича урф-одатлар ва анъаналар борган сари кенг жорий этилмоқда . Масалан: тўй-ҳашамларни ортиқча исрофгарчиликларсиз ўтказиш мақсадида Бухоро шаҳар ҳокимлиги томонидан қабул қилинган қарор Ф.Хўжаев ва Тўқимачилик тумани ҳудудларида жойлашган барча маҳаллаларда изчил амалга оширилаётганининг амалий исботини кўрмоқдамиз.

Кейинги пайтда бўлимимизнинг бошқа жамоат ташкилотлари хусусан, «Нуроний», «Камолот» жамғармалари, жойлардаги хотин-қизлар Кенгашлари билан бирга олиб бораётган ишларида анча жонланишга эришилди.

Бундан ташқари, вилоят ҳокимлиги томонидан барча шаҳар ва туманларда маҳаллий ҳокимият, ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари, банк-молия, меҳнат бошқармалари, ўз-ўзини бошқариш органлари ходимлари иштирокида ҳудудий ўқув семинарлар ўтказилди. Машғулотлар давомида қонунбузарлик ҳолларини олдини олиш аҳоли ўртасида ҳуқуқий билимларни кенг тарғиб этиш масалаларига эътибор берилди. Кўпгина ибратли таклифлар айтилди. Маҳаллаларнинг фаоллари ўзларини қизиқтирган саволларга аниқ жавоблар олдилар.

Аёлларни ижтимоий ва ҳуқуқий муҳофаза этиш муаммоларига бағишланган «Аёл, оила ва саломатлик» мавзуидаги конференцияда маҳалла фуқаролари йиғинларининг ўрни ҳақида алоҳида гап борди.

Хуллас, ўтган йил давомида «Оила саломатлиги ва мустаҳкамлиги- ҳаёт негизи», «Маҳалла- тарбия маскани», «Аёл- оила сариштаси ва фариштаси» каби мавзулардаги тадбирлардан катта-ю кичик ўзи учун зарур маслаҳат ва кўникмаларни олдилар. Демак, бугунги кунда ижтимоий-маънавий, марифий, ҳуқуқий, маданий тадбирлар асосан маҳаллаларга кўчмоқда.

Вилоятда тадбирлар билан биргаликда фуқароларни моддий қўллаб- қувватловчи хайрли ишларга ҳам алоҳида эътибор берилмоқда. Вилоят бўйича биргина ўтган йил давомида юз мингдан кўпроқ кам таъминланган оилага 150 миллион сўмликдан ортиқ, 400 мингдан зиёд оилага 500 миллион сўмлик атрофида моддий ёрдам пуллари ва болалар нафақалари тўланди.

Шаҳар, туманлар ва вилоят миқёсида ўтказилган «Энг ибратли - келинчак», «Энг намунали - оила», «Энг одобли - маҳалла», «Энг ибратли - қишлоқ оиласи» кўрик-танловлари давомида фаол маҳалла, фуқаролар йиғинларининг иши ҳам ўз аксини топди. Ташкилий ишларда алоҳида ўрнак кўрсатган Бухоро шаҳридаги Шергирон, Пиридастгир, С.Баҳорзий, Ибн Сино, Фурқат, Фитрат, Бинокор, Ашрафий, Жўбор маҳаллалари, Шербудун, Отбозор қишлоқ фуқаролар йиғинлари, Когон туманидаги Ф.Хўжаев, Амир Темур, Навзиробод, Ғиждувон туманидаги Абдухолиқ Ғиждувоний, Гулистон маҳаллалари, Гавшун қишлоқ фуқаролар йиғинлари, Ромитан туманидаги А.Навоий номли, Бухоро туманидаги Работи Қалмоқ, Юринболо, Шофиркондаги «Саврак», Қоракўлдаги «Зарафшон», Олотдаги «Талқонсайёд» фуқаролар йиғинлари шулар жумласидандир.

«Оила дастури»ни изчил амалга ошираётган «Маҳалла» хайрия жамғармасининг жойлардаги бўлимлари зиммасида ҳозирги пайтда катта вазифалар турибди.Биз яқинда оилалар муаммоларини мувофиқлаштирувчи кенгаш ташкил этиш ташаббуси билан чиқдик. Барча долзарб масалалар вилоят ҳокимлигининг «Оила дастури»да ўз ифодасини топган. Дастурнинг 22 та банди бевосита маҳалла фуқаролар йиғинлари иш фаолиятига тааллуқлидир.

Президентимизнинг тўй-ҳашамлар, оилавий тантаналар, маърака ва маросимларни, ўтказишга оид Фармони асосида изчил фаолият юритаяпмиз. Жойлардаги ўз-ўзини бошқариш органларига тўй-ҳашамлар, маърака ва маросимларни замон талабларига мос, халқимизнинг қарашларига мувофиқ келадиган янги намунавийларини жорий этиш бўйича аниқ тавсиялар берилди. Маҳаллаларнинг ҳурматли оқсоқоллари, зиёлилар, дин аҳллари, тадбиркорлар, маҳаллий ижодкорлар, маданият ва санъат намояндалари бу муҳим ишга жалб этилдилар.

Ҳозирги кунда меҳнаткашлар ижтимоий ҳимояси, ёшлар тарбияси алоҳида диққат марказида бўлаяпти.

Суҳбатдош: А.ИСТАМОВ.

Яхши ишлаб, яхши яшаётганлар

ФЕРМЕРЛИК АЁЛЛАРГА ҲАМ ЯРАШАДИ

Чинни опа чўпонга турмушга чиққанда ўн саккиз яшар қиз эди. Аммо шаддодлиги, ғайрати, шижоати жиҳатидан унча-мунча йигитлардан қолишмасди. Э-ҳе, шундан буён қанча сувлар оқиб кетди. Бу орада улар ўн фарзандли, олти неварали бўлишди. Лекин Чинни опадаги шижоат сўнмади. Шунинг учун ҳам мамлакатимиз мустақил бўлиб, ишбилармонларга кенг йўл очилганида чидаб туролмади:

- Дадаси, - дейди у бир куни эрига, - ҳукуматимиздан айланай, деҳқон-фермерларга кўп эътибор бераяпти. Биз ҳам деҳқон-фермер хўжалиги тузсак-чи?

- Иби, ўйлаб гапираяпсанми, онаси. Мен бир саводсиз чўпон бўлсам. Сен ҳам ўрта мактабни битиргансан, холос. Бу, деҳқон-фермер хўжалик деганининг ўзи бўлмас-ов. Бунинг учун аллақанча ҳужжатлар керакдир. Майли, ҳужжатларни тўплаб фермер хўжалик туздик ҳам, дейлик. Лекин унинг ҳисоб-китобини ким қилади? Қўй энди, онаси, ортиқча ташвишларни. Бизни чўпон таёғидан қўймасин. Ризқимизни озми-кўпми, еб юрибмиз-ку.

Чинни опа Эргашева ҳам анойилардан эмас. Бир ишни бошладими, охирига етказмай қўймайди. Эрининг у ёғидан ўтди, бу ёғидан ўтди, ётганда ҳам, турганда ҳам шу гапни айтаверди-айтаверди. Хуллас, қулоғини қоқиб қўлига берди. Раҳмон ака охири «майли, тузганимиз бўлсин!» деганини ўзи ҳам билмай қолди.

Шу билан Чинни опани эзгу мақсад йўлидаги ташвишлари бошланди. У елиб-югуриб, барча ҳужжатларни йиғди ва «Рўзи» деҳқон-фермер хўжалигини тузди.

Шундан буён орадан беш йил ўтди. Чинни опа бошлиқ «Рўзи» деҳқон-фермер хўжалиги довруғи Жондор туманидан чиқиб, Бухоро вилоятининг чекка-чекка қишлоқларигача бориб етди.

Ҳозир қарамоғларида 100 гектар ерлари бор. Шу йил 69 гектар майдонига пахта, 21 гектарига буғдой ва яна 10 гектарига беда экишганди. Ҳосил бир бўлиб берди, асти қўяверасиз, режалар ошиб кетди. Чинни опанинг хомчўтларига қараганда бу йил 5 миллион 900 минг сўм атрофида даромад олишлари керак. Олдинги йиллардаги даромадлари ҳисобидан иккита трактор, битта бульдозер ҳам сотиб олишди.

Ишлар ривожланаётгани, даромадлари ошаётганини кўрган яқин атрофдаги қишлоқдошлари ҳам «Рўзи» деҳқон-фермер хўжалигига аъзо бўлишди. Чунки, Чинни опа ўз ишчиларига ҳар ойда олти минг сўм пул бераяпти, бир йилга етадиган буғдой, қолаверса, ёрдамчи хўжалиги ҳисобидан арзон нархдаги гўшт билан таъминлаб турибди.

Раҳмон аканинг чўпончиликни йиғиштириб қўйганига ҳам анча бўлди. Йўқ, бундай десак унчалик тўғри бўлмас. У эски иши билан «орани очиқ» қилган, ҳозир ўзининг ёрдамчи хўжалигидаги 40 та қорамол ва 30 та қўй парвариши билан банд.

- Шу аёл зотига қойил қолиш керак,- дейди Раҳмон ака,- хотинимнинг тинибтинчимаслиги туфайли биз ҳам мулкдор бўлдик. Еримиз бор, молимиз бор, машинамиз бор... Яхшиям, бундан беш йил муқаддам фермер-хўжалик тузишига рухсат берган эканман. Бўлмаса, юраверарканмиз, пешонамизга ёзилгани шу, чўпон таёғидан айирмасин деб...

Яқинда Жондорга йўлимиз тушувди. Чинни опа билан учрашиб қолдик. Одатдагидай у шошилиб турарди.

- Банкка боряпман, - деди опахон, - ўтган йили гектаридан 60 центнердан пахта етиштирувдик. Ўшанинг пулини пахта трестидагилар ҳали у баҳона, ҳали бу баҳона билан ҳисоб рақамига ўтказишмаяпти. Ўйлаб кўринг, 700 минг сўм пулим ҳаракатсиз ётибди-я!

Чинни опага ўхшаган фидойи аёллар мамлакатимизда бисёр. Зеро, юртбошимиз 1999 йилни Аёллар йили деб эълон қилар эканлар, айнан Чинни опа Эргашева каби ҳалол ва пок, фарзандлари-ю, уй-рўзғор ташвишларидан-да ортиб, эл-юрт фаровонлиги йўлида меҳнат қилаётган мунис ва меҳрибон онажонларимиз фидойилигини назарда тутган бўлсалар ажабмас.

Илҳом САФАР, ЎзА мухбири.

Айни қиш фаслида дастурхонингизда ёзнинг сарҳил неъматлари кўзни қувнатиб турганига нима етсин. Бу маҳсулотлар иссиқхоналарда етиштирилганлигини ҳам яхши биласиз. Буни Нишон туманидаги «Дўстлик» жамоа ширкат хўжалигининг Турғун Наманов раҳбарлигидаги иссиқхона жамоаси мисолида ҳам кўриш мумкин.

Суратда: иссиқхона ишчиси Ойсифат ая Тожиева.

Ш.СУЛТОНОВ олган сурат.

Экологик танлов ғолиблари

Мўйноқ туманида Экология ва саломатлик танлови якунланди. Унга кўра ўтган йил давомида атроф-муҳитнинг тозалиги, кўкаламзорлаштириш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлашда ибратли ишларни амалга оширган туман маданият ишлари бўлими ва «Арал балиқшисы» газетаси жамоаси ғолиб деб топилди. Шунингдек, 3-мактаб, 6-болалар боғчаси ўқитувчи ва тарбиячилари иккинчи ўринни эгаллади.

Билмайин босдим тиконни

Ҳаётдан ширин, инсондан азиз нарса йўқ! Аммо мана шу азиз, ҳар лаҳзада ғанимат ва такрорланмас умр онларини бесамар ўтказаётган, жиноятга қўл уриб, охир-оқибатда афсус-надоматлар чекаётган баъзи ёшлар қисмати кишини ғоят ўйлантиради.

ВИЖДОН АЗОБИ

- Ёрбол Қоратоев жиноий қилмиши учун судланиб, беш йилга озодликдан маҳрум этилган эди. Ўн бир ойдан сўнг амнистия туфайли қолган жазо муддатини ўташдан озод этилган. Аммо, бандасига инсоф бермаса қийин экан. Озодликка чиққач, Ёрбол аччиқ сабоқдан хулоса чиқармади. Бирон жойга ишга жойлашмасдан, кунини яна ўғирлик билан ўтказа бошлади. Янгаси У. Қоратоеванинг уйидан уч минг сўмлик молларни ўмариб, пулига маишат қилиб юрди. Ҳолбуки, акаси ва янгаси Ёрболни вақтида кийинтириб, қорнини тўйғазишди, яна ўртоқлари даврасида уялиб қолмасин деб ёнига беш-ўн сўмлаб пул солиб қўйишган. У эса кўрсатилган меҳр-ҳурматга ўғирлик билан жавоб берди. Шу кўйи йигит умрини хазон қилди, қариндош уруғлари, дўстларининг назаридан қолди.

Суҳбатларимиздан бирида ёш ҳуқуқшунос Абдураҳмон Сафоев «ўғирлик молни кўра била туриб арзонлиги учун сотиб олаётганлар ҳам йўқ эмас» — деган эди. Бунга суд амалиётидан мисол келтирди.

Юқори Чирчиқ кўп миллатли туманлардан бири ҳисобланади. Бу ерда аҳоли пахтачилик, ғаллачилик ва чорвачилик билан бир қаторда деҳқончиликнинг бошқа кўплаб тармоқлари билан ҳам шуғулланишади. Деҳқонларимиз баҳордан далага чиқиб кетганларича уйга кеч қайтадилар. Турган гапки, уларнинг уйларида ёш болалари, оилалари қолишади. Аксарият кундуз кунлари кўпгина хонадонларда ҳеч ким бўлмайди. Ана шу кезда ўғрилар «ов»га чиқишади.

Шундай имкониятдан юқори чирчиқлик Сергей Бадьяров билан Мурод Ибрагимовлар фойдаланиб қолишди. Сергей Бадьяров илгари ҳам судланган. Бир эмас, уч марта. Унга эссиз ёшлик, эссиз умр, дейсиз. Шериги Мурод Ибрагимов эса йигирма саккиз ёшда. Оилалик. Топган дўстини қаранг. Иккиси бир бўлиб фуқароларнинг уйларига ўғирликка тушиш билан шуғулланишган. Қизиғи шундаки, шу туманда яшаб, такси ҳайдовчиси бўлиб ишлаётган Абдутолиб Бегимқулов деган шахс жиноятчилар олиб келган ўғирланган буюмларни арзон гаровга сотиб олаверган. Шуниси камлик қилгандай, автомашинасида жиноятчиларни айтган жойига элтиб, ўғирланган буюмларни гумдон қилишга ёрдамлашган. Суд икки ўғрига тегишлича жазо тайинлади. Уларнинг ҳамтовоғига айланган А. Бегимқуловга нисбатан ҳам алоҳида ажрим чиқарилди. Мана сизга оқибат? Ўғирлик жиноят эканлигини била туриб, ўз ҳамқишлоқлари, ҳаммаҳаллаларига хиёнат қилиш бундан ортиқ бўлмас.

Судья Абдураҳмон Сафоев меҳр-оқибат ҳақида фикр юритаркан, яна бир қизиқ мисолни келтирди.

- Кекса аёл С. Қодирбоева ўғли А. Қодирбоевни не-не умидлар билан тарбиялаб вояга етказган. Қариганимда суянчиғим бўлади, деб ўйлаган. Афсус, ўғли ишончни, берган оқ сутини оқламади. Онаизор судга ёзган аризасида турмуш ўртоғи 1991 йилда вафот этганлигини, Юқори Чирчиқ туманидаги «Дўстлик» жамоа хўжалиги, Болта кўчаси, 48-уй унинг хусусий уйи эканлигини, аммо ўғли ҳар куни маст ҳолда жанжал кўтариб, уни гўшасидан ҳайдаб чиқарганлигини ёзади. Ўғил онасига «агар уйга кирсанг ўлдираман» деб пўписа қилган. Маълум бўлишича, она ўғли ва унинг оиласи учун уч хонали уй қуриб берган. Энди тинчидим деганда мулк можароси қўзғалиб аёл нобакор ўғил томонидан қувилган. Она шу пайтгача қаринлошлариникида яшаб юрган. Суд даъво аризани атрофлича ўрганиб, уни қаноатлантирди. Она уйга киритиб қўйилди. Энди бу ҳақдаги хулосани ўқувчининг ўзи чиқариб олса дегандим.

Шитоб билан умр ўтмоқда. Одамлар руҳиятида, маънавиятида янгича дунё вужудга келаётирки, улар ҳақида фикр юритмай, мулоҳаза қилмай иложингиз йўқ. Кўнгилли воқеалардан баҳра оласиз. Яхши гап эшитсангиз «хайрият, худога шукр» дейсиз. Аммо, бировнинг бошига мусибат ёхуд оилавий ташвиш тушганда кунига ярасангизу, вақти келиб ундан ёмонлик кўрсангиз, бундан ортиқ алам бўлмаса керак.

Альбина Аделгараева Оҳангарон шаҳрида туғилган. Шу шаҳардаги мактаблардан бирида ўқиган, тарбияланган, вояга етган. Дўст-дугоналар орттирган. Кунларнинг бирида дугонаси Ирина уни уйига бошлаб келди.

— Уйимизда ҳеч тинчлик йўқ. Отаонам ичиб келиб мени дўппослашади, — шунинг учун сизларникида вақтинча яшаб турсам майлими? — деди у Иринанинг онаси О. Лазаридига. Она йўқ демади. Альбина Ирина билан бирга яшай бошлади. Дугоналар борини баҳам кўришди. О. Лазариди меҳмонга ўз қизидай муносабатда бўлди. Нон-тузини қизғанмади. Аммо, одамнинг оласи ичида бўлишини ким билибди, дейсиз. Қалтис қадам ташлаётганлигини сезган О. Лазариди Альбинага «сен қизим, яхшиси уйингга бор, ота-онанинг хавотир олмасин» — деб силлиққина жўнатиб юборишга мажбур бўлди. Альбина кетди. Орадан бир ойча вақт ўтгач, Лазаридилар уйини ўмариб кетишди. Ким ўғирликка тушган? Қандай қилиб? Буниси судда маълум бўлди. Альбина Иринани, қолаверса, унинг онасини «ота-онам маст бўлса мени уради, ҳайдаб юборади» деб алдаган экан. У дугонасиникида яшаш жараёнида уйда нима бор-йўқлигини аниқлаб юрган. Сўнг кетган. Вақти келиб, уйда ҳеч ким йўқлигида ўғирликка тушган ва бир қанча қимматбаҳо буюмларни ўмариб кетган. Ўғирланган буюмлар Альбинанинг уйидан топилди.

- Суднинг қора курсисида бош эгиб ўтирган, баъзан кўз ёш қилиб, ўзини-ўзи қаттиқ айблаётган ёшларни, уларнинг изтиробларини кузатарканман эзилиб кетаман. Афсус, улар бебаҳо, ширин умрини увол қилишди. Энди афсус надоматлар бефойда.

Нурилла АЛИМОВ, журналист.

Миллий дастур амалда

Билим олиб, ҳунар ўрганишади

Бу йил Фарғона шаҳрида 600 ўқувчи ўрнига эга бўлган замонавий академик лицей, ўқувчилар учун 400 ўринли ётоқхона биноси қад ростлайди. Шунингдек, йил давомида айни кунда фаолият кўрсатиб турган иккита ўрта-махсус ўқув юртлари ва касб-ҳунар мактаблари замонавий андозалар асосида қайта таъмирланиб касб-ҳунар коллежларига айлантирилади.

Соҳа мутахассисларининг таъкидлашларича, 2005 йилгача вилоят умумтаълим мактаблари 9-синфини 360 минг 900 нафар ўқувчи тамомлайди. Битирувчиларнинг 10 фоизи академик лицейларда, қолганлари касб-ҳунар коллежларида ўқишни давом эттиради. Шунга мувофиқ, олти йил давомида вилоят шаҳар ва туманларида 15 минг 300 ўқувчи ўрнига эга бўлган 19 та академик лицей ва 109 минг 704 ўқувчи ўрнига эга бўлган 152 та касб-ҳунар коллежи ташкил этилади.

Ҳозирда Фарғона Давлат университети қошида битта академик лицей, Политехника институти базасида саноат-қурилиш касб-ҳунар коллежи фаолият кўрсатмоқда.

«Таълим тўғрисида»ги қонун ва Кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг амалдаги ижроси сифатида ташкил этилаётган ушбу билим масканларига ёшларнинг қизиқиши катта. Масалан, Фарғона академик лицейида ўқиш истагини билдирган ҳар тўрт нафар ўқувчининг фақат биттаси тест синовлари асосида танлаб олинди. Бу даргоҳларда билимга чанқоқ, иқтидорли ёшлар ўзлари қизиққан фан йўналишлари бўйича билимларини мустаҳкамлайди. Шу боис барча академик лицейлар Фарғона Давлат Университети, Политехника институти ва Қўқон педагогика институти қошида ташкил этилади. Бу ерда сабоқ олган ёшлар уч йил давомида маълум фан йўналишлари бўйича олий ўқув юртларига кириш учун тайёрлаб борилади.

Миллий дастурга биноан вилоятда 65 та янги касб-ҳунар коллежи қурилади. Қолганлари эса мавжуд касб-ҳунар, умумтаълим мактаблари ва ўрта махсус ўқув юртларининг қайта таъмирланган биноларида фаолият кўрсатади. Касб-ҳунар коллежларининг 147 тасида 30 минг 245 ўринли ётоқхона бинолари ҳам бунёд этилади.

- Ташкил этилган касб-ҳунар коллежларида саноат, транспорт ва алоқа, қурилиш, коммунал хўжалиги, қишлоқ хўжалиги, тиббиёт, педагогика, иқтисод ва маиший хизмат кўрсатиш йўналишлари бўйича мутахассислар тайёрлаймиз, - дейди Фарғона вилоят ҳокимлиги ўрта махсус касб-ҳунар таълими ҳудудий бошқармаси бошлиғи Одилжон Эшонқулов. - Академик лицей ва касб-ҳунар коллежларини ҳар бир ҳудуд имконияти ва эҳтиёжларини ўрганган ҳолда жойлаштираяпмиз. Бу борадаги иш кўламларини замон талаблари даражасида ташкил этиш кўп жиҳатдан малакали мутахассисларга боғлиқ. Айни кунда академик лицейларимизга бевосита олий ўқув юртларидаги соҳа мутахассисларини жалб этаётган бўлсак, касб-ҳунар коллежларини илғор, тажрибали ўқитувчиларни танлов асосида саралаб олиш ҳисобига тўлдириб бораяпмиз.

Вилоятда мавжуд академик лицейлар ва касб-ҳунар коллежларини ҳар томонлама мукаммал жиҳозлаш, ўқув анжомлари билан таъминлаш борасида ҳам зарур ишлар амалга оширилмоқда. Ҳар бир академик лицей ва коллежларда замонавий «Айби-эм» компьютерлари, лаборатория жиҳозлари ўрнатилиб, фан хоналарида амалий машғулотлар учун етарли шарт-шароит яратилмоқда. Бинобарин, ушбу масканларга келган ҳар бир ёш пухта билим ва касб-ҳунар эгаллаш имкониятига эга бўлади.

Расулжон КАМОЛОВ.

Ўзбекистон ва жаҳон

ИТАЛИЯ ОЛИМИ ЎЗБЕКЧА СЎЗЛАГАНДА

Ўрта Осиё, хусусан, Ўзбекистон Республикасининг ривожланиши билан қизиқаётган мамлакат ва ташкилотлар сони тобора ортиб бормоқда. Ана шундай нодавлат ташкилотлардан бири Ўрта Осиёни ўрганиш бўйича ESCAS Европа жамиятидир.

Европа семинари деб юритилган бу ташкилотнинг V конференциясида Ўзбекистондан ЎзФА мухбир аъзоси Раъно Убайдуллаева, иқтисод фанлари докторлари Раимжон Алимов, Саидаҳрор Қосимов, А. Раззоқов каби таниқли олимлар иштирок этишди. Дания пойтахтидаги Копенгаген университетида бўлиб ўтган мазкур анжуманда ўзбекистонлик қатнашчиларнинг таклифи билан семинар жамиятга айлантирилди.

Жамиятнинг VI конференцияси Италиянинг машҳур Венеция шаҳрида бўлиб ўтди. Унда жаҳоннинг кўпгина мамлакатларидан юздан ортиқ мутахассислар иштирок этишди. Хусусан, Ўзбекистондан ТДИУ профессорлари Р. Алимов ҳамда А. Раззоқов, Жаҳон иқтисодиёти ва дипломатияси университетининг профессори Саидакбар Аъзамхўжаев, Сорос жамғармаси орқали Севара Нурмуҳамедова ўз маърузалари билан қатнашдилар. Анжуман иштирокчиларининг аксарияти жумҳуриятимизда амалга оширилаётган ўзгаришларни мўъжиза деб баҳоладилар.

Олимларимиз маърузаларида Ўзбекистонга хос ва мос йўл танланганлиги, Президентимиз Ислом Каримов бошчилигида олиб борилаётган одил ва оқил сиёсат ва унинг самаралари ҳақида алоҳида тўхталдилар.

Албатта, конференцияда фоқат ютуқлар ҳақидагина сўз бормади. Бир қанча мамлакат вакиллари ечимини кутаётган муаммолар хусусида гапирдилар.

Конференцияда иштирок этган олим ва мутахассислар Ўзбекистон маданияти, айниқса жадидчилик ҳаракати, янги лотин алифбосига асосланган ўзбек ёзувига ўтиш, унинг ижобий томонлари ва баъзи муаммолари устида мунозаралар олиб боришди. Туркиялик дўстларимиз туркий халқларнинг тили ва ёзуви қанчалик бир-бирига яқин бўлса, ўзаро муносабатлар ҳам шунчалик самимий бўлишини қайд этишди.

Анжуман қатнашчиларидан кўпчилигининг ўзбек тилида сўзлашишлари ҳур Ўзбекистонимизга бўлган ҳурмат ва эътиборнинг яна бир намунаси бўлди.

Ф. ҒОЙИБОВ, журналист.

Газетхон илтимосига кўра

Ҳурматли таҳририят!

Ўзбекистон Фанлар Академиясининг Ботаника институти ва Ботаника боғи бирлаштирилиб, ўсимликшунослик бўйича янги илмий ташкилот тузилди. Олимлар ҳамкорликда изланишлар олиб бориб, ўсимликлардан инсон саломатлигига кони фойда бўлган дори-дармонлар тайёрлашмоқда. Шулар ҳақида маълумот берсангиз?

Дилором МУСАЕВА, шифокор, Тошкент тумани.

САЛОМАТЛИККА КОНИ ФОЙДА

Ботаника институти асосан Ўзбекистон ҳудудидаги табиий ҳолда ўсадиган ўсимликларни комплекс ҳолда кенг ва батафсил ўрганади. Яъни флора ва ўсимликлар қопламини тадқиқ этиш, улардан оқилона фойдаланиш, ноёб ва йўқолиш арафасида турган ўсимликларни муҳофаза қилиш, авайлаб-асраш, қайта тиклаш ва парваришлаш билан шуғулланади.

Ботаника боғи эса ер шарининг турли ҳудудларидан келтирилган ўсимликларни Ўзбекистон шароитида интродукция (янги шароитда экиб кўпайтириш ва иқлимлаштириш) билан шуғулланади. Демак, мақсадлар, вазифалар бир - яъни ўсимликлар дунёси билан «тиллашиш»дир.

Илмий ходимларимиз меҳнати, изланиши боис ботаника институтида Ўрта Осиё мамлакатларининг ўсимлик намуналарини ўзида сақловчи ягона Марказий гербарий ташкил этилган. Уни ботаник олимларимиз томонидан тўпланган илмий хазина десак, муболаға бўлмайди. Чунки, 100 йилдан буён тўпланган гербарий намуналари 1 миллиондан зиёд бўлиб, улар 10 мингдан ортиқ турни ташкил этади.

Ботаника боғида эса беш ярим мингдан зиёд дунёнинг турли ўлкаларидан келтирилган дарахт, бута ва кўп йиллик ўсимликларнинг илмий коллекцияси мавжуд. Бундан ташқари, 1500 дан ортиқ тропик ва субтропик ўсимлик намуналари иссиқхоналарда ва бошқа махсус жойларда ўстирилаяпти.

Ўсимликларнинг хусусиятлари олимларимиз томонидан чуқур ўрганилиб, халқ хўжалигида тадбиқ этилаяпти.

Институтимиз Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси тизимидаги фундаментал тадқиқотлар олиб борувчи илмий даргоҳдир. Олимларимиз сув ўтларидан тортиб бир ҳужайрали организмлар, замбуруғлар, папоротниклар ва ниҳоят очиқ ва ёпиқ уруғли ўсимликларнинг барча тури билан шуғулланишаяпти. Масалан, альгология, яъни сув ўтларини ўрганувчилар республикамиз ҳудудида 3 мингдан ортиқ сув ўтлари турлари борлигини аниқлашди.

Хлорелла, дуналелла, спирулена, эвгилена каби ўсимликларни узлуксиз етиштириш технологияси ишлаб чиқилганлиги ҳам айни муддао бўлди. Бу ўсимликлар оқсилга бой бир ҳужайрали бўлиб, ўта доривorлик хусусиятига эгадирлар. Жумладан, дуналелла ва спирулена таркибида В - каратин мавжуд бўлиб, у рак касаллигини даволашда қўлланилаяпти. Хлорелладан эса чорва ва парранда озуқасида фойдаланилмоқда. Эйхорния, пистия каби сув ўтларидан завод ва фабрикаларнинг ифлосланган заҳарли сувларини тозалашда фойдаланилаяпти. Азолла-Анабена номли сув ўти ҳамда напортник симбиози шоли ҳосилдорлигини оширишда қўл келмоқда.

Хуллас, илмий тадқиқотларимизнинг халқ хўжалигида фойда келтираётганлиги янада иштиёқ билан ишлашга ундайди.

Дори-дармонлар тайёрлашда шифобахш ўсимликларнинг фойдаси каттадир. Институтимизда бу борада ижобий ишлар амалга оширилаяпти. Хусусан, доривор ўсимликларнинг заҳиралари ўрганилиб, уларнинг хариталари тузилади. Шифобахш ўсимликлардан фойдаланган ҳолда жуда кўп доривор препаратлар олимларимиз томонидан тайёрланмоқда.

Масалан Ҳожиматовнинг сафро ҳайдовчи йиғмаси» дориси сариқ касаллигини даволашда қўлланилаяпти. Ҳозир эса гипертония ва диабетга қарши дорилар ишлаб чиқаришга тавсия этилди ва синовлардан ўтди.

Жойларда институтнинг бўлимлари ҳам бор. Бусиз кенг фаолият олиб бориш қийин. Республикамизнинг турли географик ҳудудларида ва экологик шароитларида институтнинг илмий станциялари, стационарлари, таянч нуқталари мавжуд. Аниқ далилларга мурожаат этсак, чўл шароитидаги ўсимликлар оламини ўрганувчи «Қизилқумчўл» халқаро станцияси, тоғ шароитидаги ўсимликлар билан шуғулланувчи «Бўстонлик-тоғ» ботаник стационари, шўр шароитидаги ўсимликларни тадқиқ этувчи «Мирзачўлтаянч», ярим чўл шароитидаги ўсимликларни ўрганувчи «Жиззах» ҳамда Оролнинг қуриган тубидаги ўсимликлар билан қопланишни тадқиқ этувчи «Орол» таянч нуқталари, табиатдаги заҳираси кам, аммо халқ хўжалиги учун ўта фойдали бўлган ёввойи ўсимликларни экинга айлантириш учун тадқиқот ишлари олиб борувчи Тошкент вилоятидаги тажриба доирасида олимларимиз фаоллик кўрсатишаяпти.

Ботаникларни ижтимоий ҳимоялаш борасида ҳам аниқ тадбирлар амалга оширилаяпти. Илмий-тадқиқот ишларини юксалтириш аввало шарт-шароитга боғлиқ. Шу боис жамоамиз илмий ходимларини ижтимоий жиҳатдан муҳофаза қилишда бор имкониятлардан фойдаланилаяпти. Ойлик маошга нисбатан мукофот пуллари, ҳар ойда шаҳар транспортидан фойдаланиш учун чипта, экспедиция даврида эса бепул озиқ-овқат, махсус кийимлар, асбоб-ускуналар, транспорт билан таъминланишади. Бундан ташқари, республикамиз олий даргоҳларидан ёш, иқтидорли ботаникларни аспирантурага таклиф этиб, бепул ётоқхона билан таъминлаймиз. Энди шундай савол туғилиши мумкин. Илмий тадқиқот институтининг иқтисодий аҳволи қай йўсинда яхшиланмоқда? Аввало, олимларимиз доимо изланишда. Уларнинг хизматлари туфайли хўжалик шартномалари ҳисобидан, махсус маблағлардан институтимиз ҳисоб-рақамига пул келиб тушаяпти. Бу маблағлардан асосан ижтимоий ҳимоялаш ишларида фойдаланилаяпти.

Озодбек АШУРМЕТОВ, ЎзФА Ботаника институти ва ботаника боғининг директори, биология фанлари доктори, профессор.

«Ишонч» танловига

Сирдарёда чемпионлар нега йўқ? Бу савол вилоят спорти мутасаддиларини узоқ вақт қийнаб келди. Бироқ кейинги икки йиллик уринишлар бесамар кетмади. Ниҳоят воҳа спортчилари ҳам халқаро мусобақаларда муваффақиятга эриша бошладилар. Вилоятда барпо этилган энг муҳташам саройлар спортчилар ихтиёрига топшириб қўйилган. Ёш авлод жаҳон андозаларига мос кошоналарда чиниқишяпти.

Мухбиримиз вилоят спорт қўмитаси раиси Анатолий Муравьев билан ана шу хусусда суҳбатлашди.

СИРДАРЁДА ЧЕМПИОНЛАР КЎПАЯДИ

- Анатолий Сергеевич, ёшларнинг чиниқишида, соғлом ўсишида жисмоний тарбия ва спортнинг ўрни беқиёс. Бу борадаги изланишлар ҳақида тўхталсангиз.

- Мамлакатимизда спортни ривожлантиришга катта аҳамият берилмоқда. Ана шундай хайрли, айни чоғда, шарафли ишдан бизнинг вилоятимиз ҳам четда қолаётгани йўқ. Барча юмушларга вилоят ҳокимлиги раҳнамолик қилиб келяпти. Қисқа фурсатларда жаҳон андозаларига мос бир қанча муҳим иншоотларга эга бўлдик. Шулардан бири янги бокс саройи. Эски, фойдаланилмаётган кинотеатр биноси қайта таъмирланди. Оқибатда мармар кошинларининг жилоси кўзни олувчи муҳташам сарой қад ростлади. Уни тез ва сифатли бунёд этишда 7-қурилиш тресги қурувчиларининг хизмати катта бўлди. Сарой қурилишига вилоят давлат мулкини бошқариш ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш бошқармаси ҳомийлик қилди. 250 томошабинга мўлжалланган зал ва ринг барча талабларга жавоб бера олади. Бир йўла 100 киши машғулотларда иштирок этиш имкони яратилган. Сарой ёнидан сауна, ҳаммом, дам олиш хонаси, меҳмонхона каби қўшимча хоналарга эга бўлган бино барпо этилган. Ҳозир ёшларимиз тажрибали мураббий Лочин Қўчқоров қўмагида ўз маҳоратларини оширишяпти. Шунингдек, кейинги икки йилда Халқаро мезонларга жавоб бера оладиган сузиш ҳавзаси, ёпиқ теннис корди қурилиб фойдаланишга топширилди. Айни чоғда «Алпомиш» спорт мажмуи ва теннис корди қурилиши ниҳоясига етказиляпти. Вилоятимиз ҳокими спортчилар ҳузурида тез-тез бўлиб, уларнинг турмуши билан қизиқиб туради. Совриндорлар ўз хизматларига яраша тақдирланиб келиняпти. Ўйлайманки, бундай муҳитда спортчиларимиз юзимизни ерга қаратиб қўйишмайди.

- Марказда мақтовга лойиқ ишлар кўп. Аммо қишлоқлардаги аҳвол қандай? Умуман олганда, вилоят миқёсидаги ишлар бир текисда кетяптими?

- Вилоятимиз шаҳару қишлоқларида 39 минг ўринга эга бўлган 11та стадион мавжуд. Уларнинг барчаси тўла таъмирланиб, мавсумга шайлаб қўйилган. Айни чоғда 217 та спорт залларида 27 минг киши машғулотларга қатнаб турибди. Шунингдек, 574 жисмоний тарбия жамоаларида 194 минг киши спорт билан шуғулланишади. Уларга 1084 нафар жисмоний тарбия ходимлари мураббийлик қилишади. 27 та болалар ва ўсмирлар спорт мактабида 19 минг киши 24 спорт шўъбасига қатнашади. Бизда спортнинг 34 тури яхши ривожланган. 68 нафар спортчиларимиз 14 тур бўйича республика терма жамоаларига аъзо. Ўтган 1998 йилда 62 нафар спортчимиз Республика чемпиони унвонини қўлга киритишди. 17 нафар вакилимиз эса жаҳон чемпионати мусобақаларида иштирок этишди. 21 нафар сирдарёлик спортчилар Осиё чемпионатида, 34 нафари эса турли хил халқаро мусобақаларда қатнашишди. Шунингдек, вилоятимизда 675 та оилавий жамоалар мавжуд бўлиб, улар ўзаро мусобақалашишди. Ўтган йили мини футбол бўйича Сарваровлар оилавий жамоаси вилоятда биринчи, республикада эса иккинчи ўринга сазовор бўлдилар. Умуман, спортнинг барча турлари бўйича Сирдарё, Сайхунобод, Боёвут туманлари, Гулистон ва Янгиер шаҳарларининг вакиллари фаол иштирок этиб, фахрли ўринларни қўлга киритиб келмоқдалар.

Лекин ҳали баъзи қишлоқ жойлардаги жисмоний тарбия ва спортга муносабат қаноатланарли эмас.

- Шароит бор. Имкон яратиляпти. Эришилаётган натижалардан кўнгил тўляптими?

- Жаҳон миқёсида, халқаро мусобақалар ва республика биринчилигида қатнашадиган спортчиларимиз аста-секин бўлса-да, умидларимизни оқлаяпти. Чунончи, спортнинг Армрестлинг тури бўйича Умид Аҳмедов жаҳон чемпиони унвонини қўлга киритди. Таэквандо бўйича Лондон шаҳрида бўлиб ўтган йирик халқаро мусобақа - «Бритен Олен-98» учрашувида Владислав Нам олтин медал соҳиби, Юрий Шахсуворян эса академик қайиқ эшишда Осиё чемпиони бўлди. Шунингдек, самбочи Дилмурод Арзиев, боксчи Тўлаш Дониёровлар ҳам ғолиблар сафидан жой олди. 4 нафар спортчи халқаро тоифадаги спорт устаси, 10 нафари спорт устаси, 6 нафари эса спорт устаси номзодлигини қўлга киритишди. «Янгиер» футбол жамоаси ҳам биринчи лига ғолиблигини қўлга киритиб, олий лига сафидан жой олишга эришди. Спортчиларимиз ютуғида Мурот Умаров, Сергей Казадаев, Баҳром Давлатов, Зокир Боймурадов, Қурбон Қонишев каби тренерларимизнинг хизматлари каттадир. Вилоятимизда олимпия ўринбосарларини тайёрлаш мактаби ишлаб турибди. Айни чоғда коллеж очиш ниятимиз ҳам йўқ эмас.

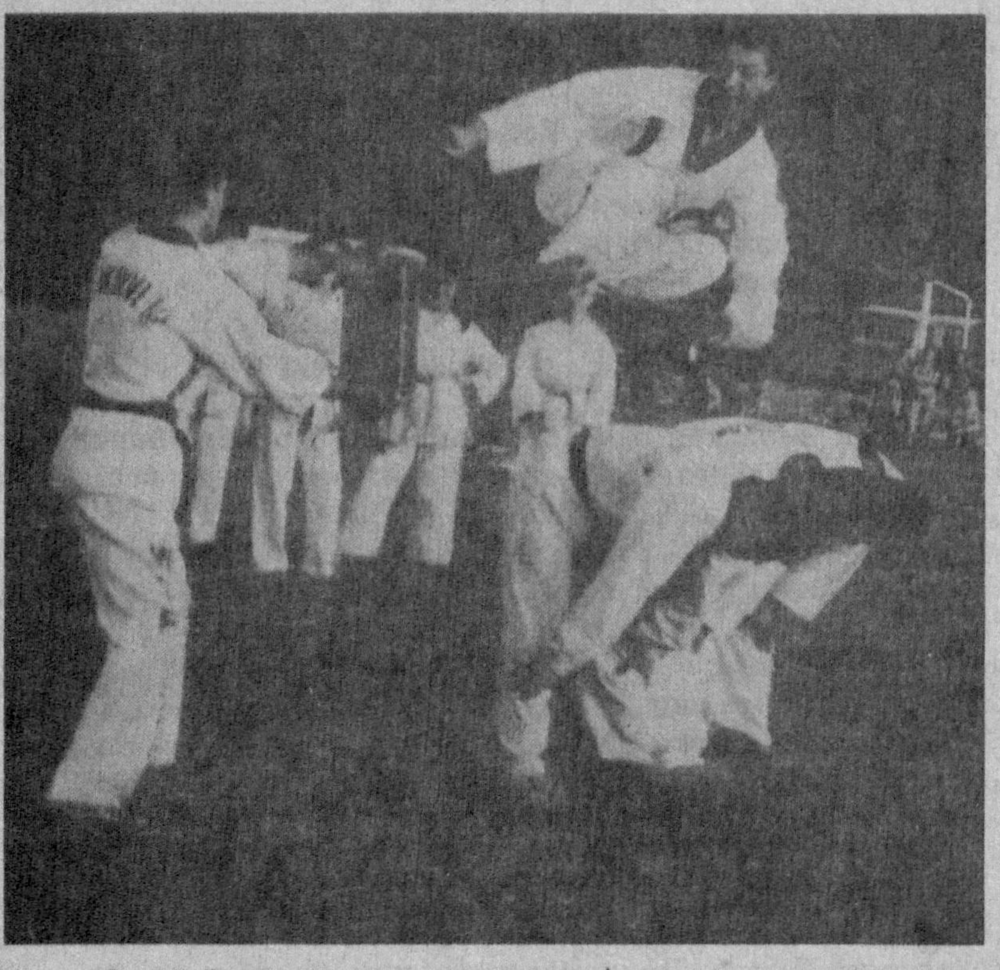

- Режалар ҳақида ҳам икки оғиз гапирсангиз:

- Маълумки, Республикамиз Президенти ташаббуси билан 1999 йил «Аёллар йили» дея эълон қилинди. Биз ҳам бу борада бир қатор режалар тузганмиз. Вилоятимизда 12866 нафар хотин-қизлар спорт билан шуғулланишади. Улар сафини янада кўпайтириш мақсадида спортнинг 7 тури бўйича аёллар спартакиадасини ўтказишни мўлжаллаб турибмиз. Шунингдек, республика мусобақалари, Бишкек шаҳрида бўлиб ўтадиган Ўрта Осиё чемпионатида фаол иштирок этиш, вилоят ҳокими кубоги мусобақалари, теннис бўйича халқаро беллашувга пухта ҳозирлик кўряпмиз. Олдимизда турган асосий вазифалардан яна бири «Алпомиш» спорт мажмуини ишга тушириш, «Гулистон» ўйингоҳи таъмирини ниҳоясига етказишдир. Қўмитамиз томонидан 1999-2002 йилларда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантириш дастури ишлаб чиқилган. Хуллас, Сирдарё спортчиларининг орзулари мўл. Қисқа фурсатларда чемпионлар сафи кўпаяди. Бунга ишончимиз комил.

Суҳбатдош: Н.ШАМСИЕВ

Хайрия кечаси

Қорақалпоғистон Республикаси касаба уюшмалари Кенгашининг ташаббуси билан Бердақ номидаги мусиқали театрда хайрия кечаси ўтказилди. Унда ўн бешта ташкилот, корхона ва муассаса иштирок этди. Маданият соҳасида хизмат қилаётган, кам таъминланган, ёрдамга муҳтож ва боқувчисини йўқотган оилаларга ярим миллион сўмлик моддий ёрдам кўрсатилди.

Қўрғонтепа туманида фаолият кўрсатаётган «АЛИШЕР-КА» хусусий ишлаб чиқариш фирмаси аҳолига маиший хизмат кўрсатишга ихтисослашган. Айни кунда фирмага қарашли 3 та цех мунтазам ишлаб турибди. Бу ерда асосан эркаклар, аёллар кийимлари тайёрланмоқда. Шунингдек, чеварлар аҳоли талаб ва эҳтиёжини ҳисобга олиб кўрпа-ёстиқлар ва миллий кийимлар ҳам тайёрлашмоқда. Фирмада ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар тури кун сайин кўпаймоқда. Яқинда пойафзаллар тайёрлаш ҳам йўлга қўйилди.

Суратда: моҳир тикувчи Муқаддамхон Орипова.

Б.ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат.

ОМАД ҒИЛДИРАГИ

ҲИКОЯ

Иморат қурила бошланди-ю Ғанижоннинг боши ғалвадан чиқмай қолди.Мактабдаги болаларнинг қий-чуви хотинининг бир оғиз «ширин» сўзи олдида холва экан.

- Деворингиз қингир-қийшиқ-ку! Шабадага ҳам йиқилиб кетади.

- Озодахон, кўриб турибсизку, етти ўлчаб бир кесаяпман. Пардоз берилса, ойнадай ялтираб кетади.

- Юз марта айтдим сизга-устани олиб келайлик,деб.Бу ёқда телевизор ҳам бузуқ.

- Кечқурун бир кўриб қўярман...

- Яқинига ҳам йўламанг, кейин утилхонани қидириб юрмайлик.

- Бўпти, боравер, ишдан кечга қоласан.Бундан кейин мих қоқишга ҳам, қум элашга ҳам уста чақирамиз. Ишқилиб, уста ҳақига маошларимиз етса бўлди.

- Ҳамма нарсани устаси қилгани яхши, дейман. Отпускангиз ўтиб бораяпти. Сизнинг бўлса бир оёгингиз шаҳарда- ҳали фалончининг тўйида ош дамлайсиз, ҳали пистончининг ҳашаридан қўлингиз бўшамайди.

Ғанижон том устида теша уплаганича ўйчан туриб қолди.

Нима десин, уч йилдан бери аҳвол шу. «Ўтирса ўпоқ - турса сўпоқ». Нене эзгу ниятлар билан колхозга кўчиб келишмади.Бир кун дийдор кўришмаса юлдуз санаб чиқадиган талабалик йилларида у иболи, мулоҳазали қиз эди-ку. Нега, ўзгариб қолди? Нега тўйимда тўй боши, мусибатимда дардкаш дўстларимдан сув сепиб совутмоқчи? Жеркиб ҳам кўрдим, суйиб ҳам кўрдим. Лекин сувга айтилган тушдек таъсири бўлмади.Гоҳо жаҳлдан бўзариб турган пайтларимда «Қўйинг,ўзингизни босинг, юрагингиз ишдан чиқади» дейди-да, пиёла олиб, сувга югуради. Ҳайрон бўламан. Жаҳлдан тушгач, яна унга ачиниб кетаман. Ахир, яқиндагина унинг қўлига зирапча кирса юрагимга тиғ санчилгандек бўларди-ку. Тўғрисини айтсам, ҳозир ҳам шундай. Бир куни жаҳл устида бехосдан: «Судга ариза бераман, тинчгина ажрашиб қўя қолайлик» дедим. У етти ухлаб тушимга кирмаган, такрорлаб бўлмайдиган шундай қараш қилдики, вужудимга титроқ турди.

Мабодо юрагим тош-метин бўлганда ҳам бундай қарашлардан мумдай эриб кетган бўларди.«Қизиқ шундай меҳрибон аёл нима сабабдан кўнглимга озор беради. Ёки у илмий мудир, мен эса оддий ўқитувчи бўлганлигим учунми? Ундай бўлса, нега фақат уйда «дийдиё»сини бошлайди.

Нега менинг омад ғилдирагим фақат пастликка қараб думалайди. Балки айб ўзимдадир. Аёл кўнглининг кўчасига қайси йўлдан киришликни билмаётгандирман. Нега, шу оддий ҳақиқат илгарироқ миямга келмабди. Ҳашарга айтилган оғайнилар келганда Ғанижон оғир ўйларидан ҳали қутилмаган, қўлидаги тешаси ерга тушиб, тупроққа қоришиб ётарди.

Кўпдан қуён қочиб қутилмас экан.Шипнинг фанери ҳам, том ҳам битди.Ғанижон китобчага тикилавериб, телевизорнинг ишкал жойини топиб тузатди. Бир-икки «чарчоқ,ёзди»дан кейин, қадрдони Ёдгорга «сен қол, гап бор» ишорасини қилди ва катта журъат билан юрак сирларини суҳбат дастурхонига тўкди. Юракни бўшатиб олгач, папиросини шошмай тутатаётган сирдошига энтикиб қараб қўйди. Назарида Ёдгор ҳозир шундай гап айтадики, у бахтиёрликдан уни қучади,юзларидан ўпади. Тажрибали шифокордан нажот кутган бемордек Ғанижон ҳамон «гунг» ўтирган дўстининг кўзларидан маъно қидирарди. Гўё суҳбатдоши сўзга оғиз очиши билан момақалдироқ, гулдирайди, чақмоқ, чақади-ю, булутлар қуршовида қолган олам ёришиб кетади.

- Бахтли бўлишингга ишонаман,- деди вазминлик билан Ёдгор суҳбатдошига атайлаб қарамай,-қўлингдан келмайдиган ҳунаринг йўқ... Мана бизнинг уйни ҳам ўзинг тиклаб бергансан...

- Яхшиси фалсафангни қўй-да, лўнда қилиб, қайси эшикдан кириб, қайси туйнукдан чиқишимни ёки қайси тошга бошимни уришимни айт!

- Қизишма, дўстим, ҳаётий муҳим масалаларни бир зумда ҳал қилиб бўлмайди. Ахир дарахтнинг латофати бўй-сумбатида эмас, мевасида бўлишини ўзинг яхши тушунасан. Фақат жаҳл жиловини тута олсанг, таги олтин сабрнинг қадрига етолсанг бўлгани.

Шу топда ҳаёт Ғанижонга гўё ихтирочи ғалаонидаги қоралама ишлардек жумбоқли кўриниб кетди.

Ёдгор дўстининг ажин туша бошлаган пешонаси, қоп-қора кўзларига қаракан, жилмайиб қўйди. Ғанижон бу жилмайишдан «Ғилдирак мурватини бир зумда тузатишинг мумкин, лекин қаршингда ҳаёт ғилдираги кўндаланг турганда пухта, узоқни кўзлаб иш тутиш керак» деган маънони уқди-да, ичида «Мияси тўла ақл, ўйламасдан тилига зўр бермайди, бу тилшунос» деб қўйди.

Бир йил тез ўтиб кетди. Озодахон мактаб директорлигига кўтарилган бўлса, Ғанижонни туман халқ таълими бўлимига ишга ўтказишди. Аммо у камгап, ўйчан бўлиб қолди. Ёдгорнинг ўгитларини кўнглига тумор қилиб тугиб олган бўлса ҳам у айтган бахт қуши бу уйдан четлаб ўтаётганга ўхшарди...

Бугун Ғанижоннинг эрталабдан кайфияти зўр, аммо хотини яна хархаша қилди. Нима эмишки, кўнгли гилос тусаганмиш. У ҳозир фақат жанубий вилоятда қизара бошлаган эмиш. Ёдгорга маслаҳат солсинми?

У дўстиникига нонушта устига кириб бориб, етилган тарвуздай тез ёрила қолди. Гап мағзини чаққан Ёдгор «хохо»лашга тушди.

- Оббо, дўстим-ей, уйингда гилос гуллабди-ю, сен бўлсанг...

Тўққиз ойу, тўққиз кундан кейин мевасини ҳам кўраверасан.

Ғанижоннинг сабри чидамади:

- Қани, кетдик.

Озодахон эри ҳаллослаб олиб келган рангига эндигина қизил югурган гилосларни ҳовучига олди-да эрига меҳр билан тикилди. Йигит қувончдан этикарди

Ҳа, бўлажак фарзанд оилага бахт ва тотувлик олиб келди.

Уста НАБИ

ЖАМҒАРМА ЙИҒИЛИШИ

Тошкентда Ўзбекистон фахрийларини ижтимоий қўллаб-қувватлаш «Нуроний» жамғармаси Марказий Кенгашининг кенгайтирилган йиғилиши бўлиб ўтди. Унда Кенгаш ҳамда Раёсат аъзолари, жамғарманинг Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар бўлимлари раҳбарлари қатнашди.

Йиғилишда ташкилий масала кўриб чиқилди. Б.Раҳимов ўз аризасига биноан жамғарма раиси вазифасидан озод этилди. Жамғарма тафтиш комиссияси раиси вазифасида ишлаб келган Эркин Боқибоев жамғарма раиси этиб сайланди.

/ЎзА/

Божхона ҳаёти

НАРКОТИК МОДДАЛАР ЙЎҚ ҚИЛИНДИ

Фарғоналик божхоначилар Республика Президенти фармонлари, Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини бажара бориб, якунланган йилда республика бюджетига 1 миллиард 505 миллион 600 минг сўм маблағ ўтказишга эришдилар. Бу ҳар бир ходим давлатга 7 миллион 135 минг сўмдан соф фойда келтирди, демакдир. Бошқарманинг суриштирув бўлими томонидан қонунбузарларга нисбатан 92 та жиноий иш қўзғатилди.

Якунланган йилда бошқарманинг чегара масканлари орқали наркотик моддаларни қонунга хилоф равишда олиб ўтиш билан боғлиқ 13 та ҳолат аниқланиб, жиноятчилардан 15 кг. 215,6 грамм наркотик моддалар олиниб йўқ қилинди.

Зайлобиддин ЙИГИТАЛИЕВ, божхона бошқармасининг нозири.

Қашқадарё вилоятининг Косон тумани туғруқхонасида меҳнат қилаётган ҳар бир шифокор ўз касбига садоқати орқали қанча оилаларга катта бахт улашаётганлигини яхши ҳис қилади. Болалар шифокори Шириной Мирзаева ҳар бир меҳнат кунида кўплаб оналарнинг қувончига шерик бўлмоқда.

Зикрилла РАҲМАТУЛЛАЕВ олган сурат.

Кўчма поликлиника хизматда

Қашқадарё вилоятида соғлиқни сақлаш тизими ислоҳотларини жадаллаштиришга жиддий эътибор берилаётир. Ўтган йили 15 та қишлоқ врачлик пункти фойдаланишга топширилди. Улар қарийб 40 миллион сўмлик тиббий асбоб-ускуналар билан жиҳозланди. Шаҳар ва туман шифохоналари компьютерлаштирилди. Соғлиқни сақлаш муассасаларига 12 та «УАЗ» ва 85 та «Дамас» машинаси ажратилди.

Китоб, Касби, Қамаши туманларида ташкил этилган кўчма поликлиникалар узоқ қишлоқлардаги аҳолига тиббий хизмат кўрсатмоқда. Қарши ва Шаҳрисабз шаҳарларида очилган «Оилани ривожлантириш марказлари» хотин-қизлар ўртасида кенг тушунтириш ишларини олиб бораётир. Туғиш ёшидаги аёллар мунтазам равишда тиббий кўрикдан ўтказилиб турибди.

Нодавлат, хусусий тиббиёт муассасалари сони ҳам кўпаймоқда. Улар ўтган йили 70 мингдан ортиқ кишига тиббий хизмат кўрсатди.

А.ТАЙПАТОВ, ЎзА мухбири.

Касаба уюшма спорти

ТАДБИРКОРЛАР ДОНА СУРИШГАНДА

Қадимий Гулдурсин қалъаси яқинидаги «Боғёп» фермер хўжаликлари уюшмаси марказий гузарида Элликқалъа тумани қишлоқ шахмат - шашкачиларининг Аёллар йилига бағишланган мусобақаси бўлиб ўтди. Деҳқончилик саноати мажмуи ходимлари туман қўмитаси ташаббуси билан уюштирилган мазкур беллашувда 100 га яқин иқтидорли шахмат-шашкачилар қатнашдилар.

Беллашув натижасига кўра «Боғёп» фермер хўжаликлари уюшмаси вакиллари биринчи ўринни эгалладилар. Иккинчи ва учинчи ўринлар ал-Хоразмий номли ва «Қирққиз» фермер хўжаликлари уюшмаси спортчиларига насиб этди.

Шахмат бўйича ўтказилган шахсий биринчиликда эса улоқ мезбонларда бўлди - ал-Хоразмий номли уюшма аъзоси, спорт усталигига номзод Ромонберди Қодиров ғолиб чиқди. Шашкачилар орасида эса Ибодулла Эгабердиевга тенг келадигани топилмади.

Совриндорлар қимматбаҳо совғалар ва диплом билан тақдирландилар.

Абду РАҲМОН, «Ишонч» мухбири.

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ МАҲСУС ИШОНЧ

Бош муҳаррир: Мирғиёс ҚАЮМОВ

Бош муҳаррир қабулхонаси-56-25-36
Бош муҳаррир ўринбосари-56-52-89
Масъул котиб - 56-52-78
БЎЛИМЛАР:
Касаба уюшмалари ва иқтисодиёт-56-82-79.
Ахборот ва спорт-56-87-63. Маънавият ва маданият - 56-82-79. Хатлар, оммавий ишлар ва мухбирлар билан ишлаш - 56-85-43. Тижорат ва ҳуқуқ -56-85--66.
ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ:
Жиззахда - 3-83-01. Наманганда - 6-22-10. Самарқандда - 35-64-24. Фарғонада - 24-58-43. Урганчда - 6-03-40. Қаршида- 5-19-11.

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган.
Сотувда эркин нархда.
Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» (собиқ «Правда Востока») кўчаси, 24-уй.
Нашр кўрсаткичи; 133; 134
Газетага 1998 йил 11 июлда Ўзбекистон Давлат Матбуот қўмитаси томонидан 00005 рақамли гувоҳнома берилган. IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ

«Шарқ» нашриёт—матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41—уй.

Босишга топшириш вақти — 21.00
Топширилди 22.00

Буюртма Г— 027. Нусхаси — 16.608.

1 2 3 4 5 6